www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба адресувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 12-го серпня 1916. Ч. 97. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, August 12, 1916. No. 97.

РОСІЙСЬКІ ВІЙСКА ПІД СТАНИСЛАВОВОМ.

Союзні війска відбивають напади Москалів над Стоходом і Серетом.

По 15 місяцях боротьби Італійці заняли Ґорицію.

АВСТРІЙЦІ СТРАТИЛИ В ПОЛОНЕНИХ 12.000, ІТАЛІЙЦІ 4.000.

ЗАВЗЯТА БИТВА НАД СТОХОДОМ І СЕРЕТОМ. — 1.300 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 9. серпня. — Зусиля російських війск, щоби на північнім фронті переломити боєву лінію над Двиною і коло озера Нароч, були безуспішні. Таксамо Москалям не вдало ся осягнути успіхів над рікою Щарою і в околиці Баранович.

На Волини здовж Стохода і в північно-східній Галичині, здовж горішного Серета, відбувають ся завзяті бої. Помимо чисельної переваги Москалів союзні війска не лише відбили всї напади, але і відзискали в деяких місцях утрачений в попередних битвах терен.

На полудне від Днїстра наступ російських війск триває дальше. Союзні війска уступили на захід від лінії Нижнїв-Тисьмениця-Отинія.

В Карпатах офензива союзних війск розвиваєть ся дальше успішно.

Число Москалів, полонених у вчерашних битвах, виносить около 1.300.

Німецький ґенеральний штаб доносить:

Армія Гінденбурга: „На побережу Куляндії наші гармати змусили до утечі ескадру російських кораблів, зложену з торпедоців, парових і вітрильних кораблів. Богато російских кораблів зістало уцілоджених.

„В околиці Фрідріхштадту наші війска ударемнили напад Москалів, які хотїли переправити ся на західний берег Двини. На лінії між озерами Вишнів і Нароч російські патрулї були приневолені до утечі. Над рікою Щарою відбуваєть ся сильна перестрілка артилерії. Коло Скробової (на північ від Баранович) напад російської піхоти зістав відбитий.

„На Волини (над Стоходом) Москалі розпочали масовий наступ на наші становища. Всї напади зістали ударемнені під сильним огнем гармат, машинових крісів і карабінів. На полудне від Стобихви напади відбито з великим втратами для неприятеля.

„На захід від Луцка боротьба покінчила ся з корисним вислідом для наших війск. Австрійсько-угорські війска відзискали утрачені становища, причім полонили 350 людий і здобули кілька машинових крісів.

„Армія арх. Карла Франца Йосифа: На полудне від Залозець число полонених зросло знова о 12 офіцирів і 965 салдатів.

„На полудне від Днїстра союзні війска заняли приготовлені становища на схід від лінії Нижнїв-Тисьмениця-Отинія".

ГЕНЕРАЛ КЕВЕС ВІДБИВАЄ РОСІЙСЬКІ НАПАДИ В ОКОЛИЦІ ДЕЛЯТИНА.

ВІДЕНЬ, 9. серпня. — З головної австрійської кватири доносять:

„Наступ наших війск в Карпатах на горах Капуль відбуваєть ся з добрим успіхом. Над горішним Прутом наші війска здобули знова кілька гірських пасм на схід від Ворохти.

„В околиці Делятина армія ґен. Кевеса відбила напади Москалів, спричинюючи їм тяжкі втрати.

„На боєвій лінії в околиці Отинії наші війска уступили дальше на захід.

„В околиці Залозець і Вертелки (над Серетом) ведеть ся боротьбу о кожду стопу землї. В битві коло Тростяниця наші війска полонили велике число Москалів".

МОСКАЛІ ЗАНЯЛИ ТИСЬМЕНИЦЮ.

ПЄТРОҐРАД, 9. серпня. — Російський ґенеральний штаб доносить:

„В околиці Свинюхів наші війска взяли приступом перші окопи неприятеля, беручи в полон 13 офіцирів і 600 жовнірів.

„Над Коропцем наші війска здобули укріплені становища неприятеля. Цїлий лївий берег Коропця аж до його уста до Днїстра находить ся в наших руках.

„На полудне від Днїстра війска ґен. Лечицького дійшли до ріки Товмач, здобуваючи села і горбки. Дня 8. серпня о год. 6-тій вечером наші війска заняли місто Тисьмениця.

„Підчас сего наступу армія ґен. Лечицького полонила 88 офіцирів і 7.400 жовнірів. Між полоненими находить ся 3.500 Німців. В тім числї містить ся вже і тих 2.000 полонених Німців, про яких згадано в останнім звіті. Воєнна добича складаєть ся з 5 гармат і 63 машинових крісів".

НЕДАЛЕКЕ ОПОРОЖНЕНЄ ЛЬВОВА.

ЛОНДОН, 10. серпня. — **Кореспондент лондонської часописи „Морнінґ Пост" доносить з Будапешту, що ґенерал Бардольф, шеф ґенерального штабу армії Ботмера, заявив воєнним кореспондентам, що небавом наступить опорожненє Львова.**

Заява ґен. Бардольфа, як се доносить згаданий кореспондент, має на цїли успокоїти населенє Галичини. Він заявив, що покищо Львів не є загрожений. Але коли небезпека буде грозити, військові власти пороблять всї кроки, щоби охоронити мешканців. „Зовсїм певно — сказав ґен. Бардольф, — що мусимо повідомити про се мешканців Львова радше два тижнї наперед ніж один день запізно".

ГЕНЕРАЛ КУРОПАТКІН ВІДКЛИКАНИЙ.

ЛОНДОН, 10. серпня. — З Петроґраду доносять, що ґенерал Куропаткін, дотеперішний головний командант російських війск на північнім боєвім фронті, зістав іменований ґенерал-ґубернатором Туркестану.

Ґен. Куропаткін був іменований дня 26. лютого 1916 р. головним командантом російської армії по відкликаню ґен. Рузского з причини його невдач у битвах над рікою Двиною. Однак і його наслїдникови, ґен. Куропаткінови, також лїпше не повело ся. Великі втрати, які потерпіла його армія в битві над Двиною і в околиці Баранович, були причиною його відкликаня зі становища начального команданта.

ВІДЗНАЧЕНЄ ҐЕН. БРУСІЛОВА.

ЛОНДОН, 10. серпня. — З Петроґраду доносять, що цар прислав ґен. Брусілову в нагороду за успішний наступ російської армії на Волини і в Галичині шаблю, прикрашену брилянтами, і надлїв його орденом сьв. Ґеоргія.

150.000 ТУРКІВ У ЛЬВОВІ.

ЛОНДОН, 11. серпня. — Телеґрама з Ротердаму доносить вістку, що війска німецьких союзників в околиці Львова зістали скріплені турецькими війсками, яких силу оцінюють на 150.000 людий. Ті війска находили ся доси в Македонії.

Кореспондент додає, що дня 1. серпня Гінденбурґ відвідав Львів і при тій нагоді відбув перегляд турецьких війск.

СОЮЗНІ ВІЙСКА ВІДБИВАЮТЬ НАПАДИ МОСКАЛІВ НАД СТОХОДОМ, СЕРЕТОМ І КОРОПЦЕМ.

БЕРЛІН, 10. серпня. — **Союзні війска відбили з великими втратами для неприятеля всї напади російських війск над Стоходом, Серетом і Коропцем. Лише на полудне від Днїстра союзні війска уступили дальше на захід і заняли нову боєву лінію, яка заздалегідь була приготовлена.**

Німецький ґенеральний штаб оголосив отсї вісти:

„Армія Гінденбурга: На полудне від Сморгоня відбуваєть ся битва, в якій бере участь піхота.

„Над Стоходом, в околиці Любашева, Березець, Смолярів і Вітонїжа, наші війска відбили напади російських війск.

„Коло Заріча (над Стоходом) наші війска перевели несподївано протинапад, беручи в полон 350 Москалів.

„На полудне від Залозець розпочала ся досьвіта нова велика битва.

„Армія арх. Карла Франца Йосифа: В околиці Велеснева (на полудне від Монастириск) над Коропцем і на полудневий захід від Велеснева наші війска відбили сильні напади російських війск.

„З причини значної чисельної переваги неприятеля союзні війска по обох сторонах Днїстра уступили на нові становища дальше на захід".

МОСКАЛІ ПІД СТАНИСЛАВОВОМ.

ПЄТРОҐРАД, 10. серпня. — З головної російської кватири доносять:

„Наші війска, які перейшли були на правий берег Коропця, дійшли до зелїзничого шляху, котрий веде з Монастириск до Нижнева, і посувають ся дальше на захід в напрямі устя Золотої Липи.

„В околиці Тисьмениці наші війска ведуть дальший наступ на захід і на північ від міста. В західнім напрямі дійшли вони до Бистриці (надвірянської). На схід від Станиславова заняли наші війска зелїзничу стацію Хриплин. Неприятель висадив у воздух всї мости.

„На схід від Ворохти і на полудне від Жабя наші війска посунули ся кілька верств наперед".

Нічний звіт російського ґенерального штабу доносить:

„Над Серетом, на лінії між Нестерівцями а Носівцями, прийшло до дуже завзятої битви. Австрійсько-угорські й німецькі війска перевели цїлий ряд сильних протинападів на наші становища в лїсах, які тягнуть ся перед згаданими селами. Дотепер наші війска полонили 20 офіцирів і 1.300 жовнірів.

„На північ від Коропця наші війска перейшли зелїзничий цїлях Монастириска-Нижнїв в західнім напрямі. В кількох місцях наші патрулї перейшли на другий беріг ріки Золотої Липи".

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

АВСТРІЙЦІ ОПОРОЖНИЛИ МІСТО ҐОРИЦЮ. — 4.100 ПОЛОНЕНИХ ІТАЛІЙЦІВ.

ВІДЕНЬ, 10. серпня. — **Битва здовж ріки Ізонцо триває без перестанку дальше, помимо опорожненя Ґориції. На полудне, на схід і на північ від міста австрійські війска переводять сильні протинапади і здержують дальший наступ Італійців.**

Італійські війска мусїли дорого окупити занятє Ґориції. Крім великих втрат в убитих і ранених Італійці стратили в самих полонених 4.100 жовнірів.

Австрійські літаки перелетели вчера напад на Венецію, бомбардуючи з добрим успіхом арсенал, зелїзничу стацію і фабрики оружа.

Головна австрійська кватира доносить:

„По відступленю з примістка над рікою Ізонцо наші війска опорожнили місто Ґоридію.

„Битва в околиці Ґориції триває дальше. Наші війска переводять протинапади, спричиняючи Італійцям тяжкі втрати.

„В околиці Ґориції наші війска полонили підчас останних кількох днів 4.100 Італійців. Підчас опорожненя примістка над рікою Ізонцо остало ся на місци лише 6 гармат, які перед уступленєм зроблено нежиточними.

„В ночи з вчера на нинї наші літаки перелетели бомбардоване Венеції, кидаючи на місто 8½ тони вибухаючих матеріялів. Арсенал, зелїзничий дворець, фабрики і склади оружа потерпіли значні шкоди. В 12 місцях міста зауважено великі огнї".

ІТАЛІЙЦІ ЗАНЯЛИ ҐОРИЦЮ.

РІМ, 9. серпня. — Італійський ґенеральний штаб оголосив отсї урядові вісти:

„Нинї рано наші війска вийшли до Ґориції.

„Вчера рано по довшім бомбардованю австрійських становищ на схід від Ґориції австрійські війска були приневолені уступити ще дальше на схід від міста. Коли настала ніч, дві бриґади переправили ся на лївий берег ріки Ізонцо і заняли там нові становища. Рівночасно піонїри зладили в кількох місцях мости через ріку. Наша кіннота і відділи наколесників розпочали сейчас переслїдувати утїкаючих Австрійців.

„В околиці Сан Мікеле і Сан Мартіно завзяті бої тривають дальше.

„Дотепер число полонених Австрійців зросло на 10.000. Воєнної добичи не було часу обчислити, однак її скількість є велика".

ІТАЛІЙЦІ ПОЛОНИЛИ ДОТЕПЕР ПОВЕРХ 12.000 АВСТРІЙЦІВ.

РІМ, 10. серпня. — Італійський ґенеральний штаб доносить:

„В околиці Ґориції наші війска переправляють ся через побудовані мости на другий бік ріки Ізонцо. Наша кіннота і наколесники посувають ся дальше на схід від Ґориції помимо сильного огню неприятельських гармат. Наша кіннота перевела в гальопі напад на становища Австрійців на полудневий схід від міста і спричинила їм великі втрати. Кількасот Австрійців взято в полон.

„Загальне число Австрійців, полонених від початку теперішної офензиви над рікою Ізонцо, виносить 268 офіцирів і 12.072 жовнірів".

В АЗІЇ:

ТУРКИ ЗДОБУЛИ НА КАВКАЗІ МІСТА БІТЛІС І МУШ.

БЕРЛІН, 9. серпня. — Наступ турецьких війск на Кавказі відбуваєть ся дальше з добрим успіхом. Міста Бітліс і Муш находять ся знова в руках турецьких війск.

Урядовий звіт турецького ґенерального штабу доносить:

„На боєвім фронті на Кавказі наші війска перевели успішний наступ проти лївого крила російської армії. Між Бітлісом а Мушом прийшло до великої битви, якої вислід був для нас сьвітлий. Оба міста заняли знова наші війска. Російські війска потерпіли тяжкі втрати в убитих і ранених. Підчас битви полонено кількасот Москалів. Також попала в наші руки значна воєнна добича.

„Наступ Москалів на захід від Ерсіян зістав зовсїм здержаний".

ДО НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ.

Адміністрація часописи „Свободи" повідомляє отсим своїх Вп. Передплатників, що задля незвичайної підвисши цїн газетного паперу і других друкарських матеріялів, з днем 8-го серпня б. р. передплата сеї часописи зістала підвисшена і тепер виносить:

В Злучених Державах на рік	$2.50
„ „ „ на 6 місяців	1.25
„ „ „ на 4 місяці	1.00
В Джерзи Сіти і за границею на рік	3.25
„ „ „ „ „ на ½ р.	1.75
„ „ „ „ „ кварт.	1.00

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
In United States:
$2.50 per year
$1.25 per 6 months
$1.00 per 4 months
In Jersey City and to foreign countries:
$3.25 per year
$1.75 per 6 months
$1.00 per 3 months
Single copy 3 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
В Злучених Державах:
на рік $2.50
на пів року $1.25
на 4 місяці $1.00
В місті Jersey City і за границю:
на рік $3.25
на пів року $1.75
на 3 місяці $1.00
Поодиноке число 3 цента.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї мониґ-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висилани замовлення належить долучити мониґ-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

За всї оголошення поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертають ся.

З біжучої хвилї.

В 57. числї кацапської „Правди" читаємо запит одного читача:

„...Почему въ Россіи больше интересуются другими народностями, чѣмъ русскою. Американскіи переселенцы изъ Россіи, особенно изъ больше интеллигентныхъ, знаютъ о всѣхъ народностяхъ въ Россіи, за всѣхъ заступаются, а о русскихъ ничего не знаютъ, ни не заступаются. Чему?..."

На се редактор „Правди" відповідає:

„Въ Россіи фактично до сихъ поръ русского вопроса не было. Интересовались всякими вопросами, якъ польскимъ, финляндскимъ, даже мазепинскимъ, а в русской державѣ русскій человѣкъ жилъ въ униженію, нимъ никто не интересовался".

Кацапська „Правда" признасть ся поволи до неправди. Дотепер вона все запевняла, що в Росії рай, що для „русских" нема красного житя, як в Росії. Тепер сама признає, що „руского" в „русскій державі" за ніщо мають. Нехай читач „Правди" з Централії, Па., поспитає правдивого Москаля, тоді наглядно переконасть ся, як жиють ся „русским" в Росії. А „мазепинским вопросом" в Росії мусить більше інтересувати ся, бо Росія без „мазепинців" мала би лише другорядне державне значінє.

В Росії бунт голодних! Населеню бракує хліба. Жадають підпомоги від правительства, а правительство своїм випробуваним способом успокоює голодну товпу — каже жовнірам стріляти в безборонне населенє. Сими днями надійшли вісти зі Стокгольму, що 30. липня на улицях Петроґраду військо убило 28 осіб, а більше ніж 100 одержало смертельні рани. Свобода в російськім царстві росте... А царські аґенти горлають, що Росія вже стоїть на дорозї поступу...

Шаблї з брилянтами в Росії подешевіли... Колись цар надїлив був шаблею з брилянтами свого стрия Николая Николаєвича за здобуте Львова, а нинї вистарчило Брусілову здобути „кріпость" Письменицю, щоби удостоїти ся того великого відзначеня.

Нї меньше, нї більше, лише 402.000 Австрійців та Німців полонили Москалї підчас теперішної офензиви на Волини і в Галичинї. А помимо того Москалї анї не перейшли ще доси Карпат, анї не заняли Львова, хоч обіцювали його за кілька днів здобути.

Ґенерал Куропаткін авансував на ґенерал-ґубернатора Туркестану. Подібного авансу дослужив ся був минувшого року і великий князь Николай Николаєвич, одержавши від царя віце-королївство Кавказу. Видно, Куропаткін мав якесь особливше щастє у царя, бо його товаришів постигла значно сумнійша доля...

Перед кількома місяцями прийшла була вістка, що в Ростові над Доном помер звісний московфільський проводир проф. Онуфрій Гецев. Тепер російські часописи доносять знова про смерть одного з видніймих москвофільських діячів, Филипа Свистуна. І сей також помер в Ростові над Доном. Не вжеж Москалї уладили там склад для всїх галицьких „істінно-русских"?

ПЛЯНИ АВСТРІЇ І НІМЕЧЧИНИ
В СПРАВІ УКРАЇНСЬКИХ І ПОЛЬСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

Швайцарський публіцист, Альберт Боннард, помістив — як се доносить кореспондент „Польского Еха" — в часописи „Журналь де Женев", котру він сам редаґує, статю отсього змісту:

„На підставі довірочних відомостий, які надійшли з Відня, на підставі відомостий, які уважаємо за зовсїм певні, маємо спромогу вже нинї відхилити часть заслони, котра закриває справи польські.

„Берлїнське правительство робить укладі з правительством віденським в справі нового подїлу Польщі. Підставові лінії сього четвертого подїлу Польщі є вже визначені.

„Німеччина одержить Курляндію і західну часть Литви; східну часть Литви Німеччина зверне Росії.

„Польське Королївство буде подїлене поміж Німеччину й Австрію. Нїмцї анектують (прилучать) ґубернію сувальську, пограничні части ґубернії ломжевської, полоцької, варшавської, каліської і пйотрковської, як також „обшари углєві"; решта припаде Австрії.

„Галичина буде рівнож подїлена: західна часть, злучена з австрійською частию Королївства, зістане прилучена до Передлитавії (країв австрійської корони), **під формою „субдуалїзму"** (в подібнім відношеню як Хорватія до Угорщини); **натомісць східна галичина враз з Холмщиною буде творити окрему австрійську провінцію, яка буде оставати під військовою управою.**

„Лише пораженє центральних держав може ударемнити сї пляни" — кінчить свою статю Альберт Боннард.

* * *

Такі вісти одержали з Европи американські польські часописи. Зовсїм природно, що сї вісти про четвертий подїл Польщі викликали серед американських Поляків велике розширенє супроти центральних держав. Чи головною причиною їх розширня є проєкт центральних держав щодо подїлу самої Польщі, чи може проєкт щодо подїлу Галичини і відлученя Холмщини, — про се Поляки ще доси ясно не висловили ся. Однак дуже можливе, що Полякам жаль одного й другого.

Не беремо ся рішати, о скілька повисше наведені вісти є оперті на правдивих і певних інформаціях. Хоч з другої сторони є деякі дані, що вказують на правдоподібність тих вістий. Передівсїм правдоподібною є справа щодо подїлу російської Польщі між Австрію і Німеччину. Вже від самого початку наступу союзних військ в російській Польщі обі держави дїлили поміж себе заняті польські ґубернії. В північних польських ґуберніях заводило свою адміністрацію правительство німецьке, а в полудневих ґуберніях — австрійське. Дальше, в останних часах деякі польські політики, обговорюючи справу будучої Польщі, часто згадували про подібний подїл Польщі. Замітне було досить сильне суперництво між Поляками з Галичини і Поляками з Польського Королївства.

Для нас повисше наведені вісти є о стільки цікаві, що перший раз стрічаємо ся з вісткою про утворенє окремої австрійської провінції, в склад котрої мала би ввійти східна Галичина і Холмщина. Доси знали ми лише те, що австрійські Українцї ставили подібні домагання у своїх меморіялах до австрійського правительства. Про самий подїл Галичини на часть українську і польську подав першу вістку п. Орест Жеребко, по своїм повороті з Австрії до Америки, на підставі заяви зі сторони посла д-ра Евгена Олесницького, іменно, що австрійське правительство згодило ся в засадї на подїл Галичини та що спеціяльна в тій цїли вибрана комісія має уложити границї подїлу Галичини.

Можливе, що автор висше наведеної статї обговорює точнїйше справу української провінції, але польський кореспондент поминув се, подаючи артикул лише в скороченю і головно ті уступи, які відносять ся виключно до справи будучої Польщі.

Без огляду на те, чи згадані вісти є оперті на більше або меньше віродостойних інформаціях, всеж таки мусить ся припускати, що українська справа в австрійських політичних кругах зискує щораз більше значінє. Зовсїм природно, що значінє української справи в Австрії на будуче буде залежати також від дальших воєнних подій на східнім боєвім фронтї.

НАХАБНІСТЬ ГАЛИЦЬКИХ ПОЛЯКІВ.

В пікаґовській часописи „Дзєннік Звйонзкови" читаємо в статї „Вісти з Галичини" отсе:

„Дійсно зимно робить ся на гадку, що стало би ся з Галичиною, коли би вона по війнї лишила ся при Австрії? Жиди, Нїмцї і Русини, попирані усильно австрійським правительством проти всього, що лише польське, так взяли би гору над Поляками, так вшерли би їх з кождої дотепер занятої „пляцфки", позбавили би їх власности, независимих варстатів працї, що Галичина стала би в короткім часї краєм жидівсько-нїмецько-українським, а Поляки зійшли би до значіня народности останнього ряду. Австрійське правительство удїляє нинї більші підмоги на школи нїмецькі і рускі ніж на польські **всупереч дотеперішним звичаям** — торговельна школа на примір: в Вялїй (нїмецька) дістає 7.000 корон, руська у Львові 4.000 корон, а від обох значно численнїйша польська школа у Львові заледви 2.000 корон. Університет руський у Львові порішений і лише російська офензива здержала, здаєть ся, остаточне покінченє сеї справи. Руський союз зарібкових товариштень дістає від правительства значну підмогу в формі позички 10 мілїонів корон, підчас коли в порівнаню сильнїйший і більший союз польських товариштень заробково-господарських доси без успіху старає ся о поміч від правительства".

В дальшій части сеї статї дописуватель скаржить ся, що богато польських властителїв великих посілостий є приневолені під напором своїх вірителїв позбувати ся своїх посілостий на користь Нїмцїв і Жидів. Банкротство грозить також польським фабрикам і ременичним варстатам. Одним словом, як пише дописуватель, Полякам в Галичинї грозить цїлковита руїна економічна.

В такім осьвітленю представив дописуватель „страшні кривди", які дїють ся тепер Полякам у Галичинї. В тій дописи пробиваєть ся ясно нахабність і захланність галицьких Ляхів. Найбільше болить Ляхів, що все те дїєть ся „всупереч дотеперішним звичаям". Кождий сотик, який іде будьто на українські цїли, будьто на підмогу українського населеня в Галичинї, стає костию в їх горлї. Задурманені давним шляхотським режімом в Галичинї, Поляки не годні зрозуміти, яким правом австрійське правительство сьміє помагати українському народови проти їх волї і без їх дозволу. Їх не обходить се, що на українське населенє в Галичинї упав найбільший тягар війни, що цїлі українські повіти зовсїм знищені. Чим є в порівнаню до тих великих шкід хочби й 10-мілїонова запомога, коли шкоди виносять не десятки, але сотки мілїонів? Шкоди, які потерпіло українське населенє, є в порівнаню зі шкодами у західних польських повітах не десять, але сто разів більші. Та зависть і захланність галицьких Поляків не знає границь.

А вже зовсїм сьмішно виглядає плач галицьких Поляків з тої причини, що правительство дає Українцям університет. Від початку боротьби Українцїв о університет галицькі Поляки робили всї можливі зусилля, щоби недопустити до утворення самостійного українського університету у Львові. І тут галицькі Поляки представили себе знова в правдивім сьвітлї. Їх кличем є: недопустити до дальшого національного розвою українського народа. Своєї ненависти до Українцїв Поляки не є всилї утаїти, навіть в такій хвилї, коли рішасть ся будучність їх власного народа. Здаєть ся, що вони меньше клопочуть свою голову будучностию власного народа; їм більше залежить на тім, щоби лише не стратити давного стану посїдання на українських землях.

Дописуватель бачить недалеку економічну руїну польських обшарників і „польських фабрик". Та чи се річ нова? Ще не було війни, а маєтки польських обшарників переходили в жидівські руки. Не помагали їм нї державні та краєві підмоги, нї низке оподаткованє. Їх власна лиха і рабункова господарка довела до економічної руїни. Дальше говорить ся про упадок польських фабрик і польського промислу, про які в Галичинї нїхто не чував. Одинокі польські, дійсно „польські фабрики" — се були ґуральні і бровари, без яких польські обшарники не могли обійти ся.

ЗАКОНОПРОЄКТИ
В КОРИСТЬ СЕЛЯН В РОСІЇ.

Рівноуправненє селян.

На однім із останних засїдань думи ухвалено проєкт про рівноуправненє селян. Новий закон надає російським селянам цивільні права на рівні з иншими клясами сусильности.

В дійсности сей новий закон не приніс основної зміни в дотичних істнуючих законах. Селяни мали все повне право перед трибуналами і були покликувані на членів лави присяжних. Закон, яким в 1861 р. знесено в Росії кріпацтво, запевнив селянам самоуправу громад при помочи виборів. Селяни мали право голосованя при виборах до земств і до певної міри також при виборах до державної думи. Однак протягом останних 40 лїт сї права обмежувано, а часом їх зовсїм завішувано міністерільними указами й адміністраційними розпорядками.

Остаточно дійшло до того, що селянин не міг опустити свого села без паспорту і письменної посьвідки, що він заплатив всї приналежні податки; він не мав права осісти в иншій місцевости і вести торговлю без позволеня поліції того села, з якого він походив; він не міг купити собі у вільненя своєї особи від місцевости первісної приналежности. Селянин не мав права дати своїм дїтям середного образованя в місті без спеціяльного на те позволеня.

Цар Александер III. видав був закон, силою котрого установлено сільську поліцію. Без згоди сеї поліції не можна було вибирати громадської ради, анї іменувати громадських урядників. Після основного закона сільська громада має право на підставі одноголосного засуду видалити з села неморального або нечесного селянина. Такі випадки лучали ся дуже рідко. Однак сільська поліція змушувала часто громаду видалювати найбільше чинних і сьмілих оборонців селянства. Поліція переміновала нераз таке вигнанє на час цїлого житя, хоч російський закон постановляв, що адміністраційне заслане (без переведеня процесу) на Сибір може бути лише часове і мусить бути потверджене державною радою.

Новий закон про рівноуправненє селян, який ухвалено в думі перед її відроченем на надолиц, зносить всї повисше наведені виїмки і обмеженя. Про велике значінє сього закона для 100,000.000 селян російської держави можна заключати хочби з того, що 27 селянських послів думи вислали подяку на руки Маклакова, який вніс в думі сей проєкт. Цїла російська лїберальна преса висказала ся прихильно зглядом сього закона. Заходить однак побоюванє, що державна рада може сей закон змінити або навіть зовсїм відкинути.

Шкільний примус у народних школах.

Російське міністерство просьвіти внесло проєкт закона про обовязкову науку в народних школах. З огляду на низкий степень культурного розвою серед російського населеня міністерство уважає конечним впровадити рівночасно шкільний примус.

Граф П. Н. Ігнатієв вніс ось-таку резолюцію в справі доповненя шкільного проєкту:

„Родичі або опікуни, які без важних причин і по трикратнім упімненю зі сторони шкільного заряду не посилають дїтий до школи, будуть платити кару у висотї не більше ніж 10 копійок за кождий день, в якім дитина не явить ся в школї. Гроші, узискані з тих кар, будуть ужиті на закупно книжок і шкільних приборів для убогих учеників".

З ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.
ПОВІДОМЛЕНЄ.
Федерація Українцїв має тепер свій офіс в Ню Йорку, 611 Broadway, Room 818. Урядові години: 9—12 рано і 2—6 пополудни.
Телефон: 9927 Spring.
Всї листи і письма в справі орґанізації і дїяльности Федерації, в справі віч і товариств, всї інформації і запити, всї грошеві й инші посилки просимо адресувати виключно до офісу Федерації:
THE UKRAINIAN FEDERATION of U. S. A.
611 Broadway New York City.
ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

З ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

(Головний офіс: 611 Broadway, New York City.)

Перше засїданє Екзекутивного Комітету 23. липня 1916, Юнїон Сквер Готел.

Присутні: І. Ардан, М. Байдюк, А. Савка, др. В. Сименович, М. Січинський, М. Цеглинський.

1. Екзекутивний Комітет конституюсть ся, вибираючи: В. Лотоцького, М. Січинського, С. Ядловського — заступниками голови Федерації; Ядловського — предсїдателем (чарманом) Екзекутивного Комітету. А Савку — касієром, М. Цеглинського — секретарем. М. Цеглинський застерігасть ся, що принимає секретарство тільки до часу, доки не вийде з Ню Йорку і доки хтось инший не зможе взяти на себе секретарьскої роботи

2. Рішено, що касієр має взяти бонд на $2000

3. Банкова книжка має бути виставлена на імя Федерації. Гроші і всї посилки мають бути присилані на імя Федерації. Чеки підписує чарман, секретар і касієр.

4. Для важности засїдань установлено кворум 4 членів.

5. Рішено, що орґанізацію має переводити Екзекутивний Комітет з помочю членів Загального Комітету в своїх округах.

6. Місцеві комітети, котрі хочуть устроїти в себе віча, повинні зголошувати ся до Федерації і Федерація вишле референта. За те місцевий комітет має заплатити певну суму на Федерацію і прислати на її руки кошти дороги.

7. З огляду на те, що деякі місцеві комітети задовго передержують в себе збірки, рішено, що збірку забирає референт з собою, виставляючи місцевому комітетови відповідну посьвідку.

8. Урядники Екзекутиви виконують свою роботу безплатно.

9. Рішено наймати офіс для Федерації і на удержанє офісу і клєрка платити в міру потреби.

10. Рішено дати почин до заснованя українського Пресового Бюра в Ню Йорку. Покищо бюро повинно достарчати українським ґазетам статий і вістий. Екзекутивний Комітет має обернути ся до українських часописий, щоби піддержували бюро. Поручено секретареви зорґанізувати бюро. Покищо рішено виплачувати на ту цїль $100 місячно.

11. Рішено дати $200 для ґазети „Ді Україн" і візвати українські орґанізації і Союзи, щоби дали свою поміч видавництву „Ді Україн" і „Д'Юкраїн".

12. Поручено секретареви подати до ґазет звіт з засїданя Загального Комітету.

Друге засїданє Екзекутивного Комітету 26. червня 1916, Украінієн-Амерікен Експєндж.

Присутні: Байдюк, Савка, Січинський, Цеглинський, Ядловський.

1. Дотеперішний касієр Ядловський передає касу новому касієрови Савці:

Фонд Федерації	$665.27
Фонд жертвам війни	453.80
Фонд Січових Стрільців	473.80
Фонд визволеня України	62.41

(Фінансовий звіт приходів, видатків і грошей висланих до старого краю був оголошений в часописях).

2. Рішено отворити конто в Корн Експєндж Банк в Ню Йорку.

3. Асиґнати підписує предсїдатель і секретар на основі рішеня Екзекутивного Комітету. Тільки на підставі таких асиґнат може касієр виплатити.

4. На внесенє Січинського рішено, що орґанізація має оперти ся на: центральних орґанізаціях, місцевих товариствах, поодиноких членах (members at large). Річна вкладка: $5 на 25 членів, поодинокі члени $1, за відзнаку платить ся 25 центів.

5. Поручено скликати найблизше засїданє для вироблення статута і в справі Експєндж.

6. Рішено приняти клєрка для канцелярійної роботи в Федерації з платою $15 тижнево.

7. Обговорено дїяльність Федерації на найблизший час: заснувати Пресове Бюро, в першій лїнії для української преси, достарчувати їй статий, вияснюючих українську національну справу і сучасне положенє українського народа; далї для інформації чужої американської і заграничної преси про українську справу; почати видавництво популярних брошур з тожсамою цїлию, публікації в чужих мовах про український народ і українську справу; обернути ся до політичних кругів Европи і Америки з меморіялями, вияснюючими змагання і потреби українського народа; виступити перед політичною опінією сьвіта з протестом проти кривди, котрі дїють ся над українським народом в Европі; увійти в близше порозуміне з Українцями поза Америкою; вести дальше акцію помочи для жертв війни; заняти ся справою просьвітних і ґімнастично-забавових товариств для молодїжи (Січий); орґанізувати далї народні віча і збірки на народні цїли.

Поручено секретареви виготовити відозву до українського загалу в Злучених Державах з закликом до помочи в дїяльности Федерації.

8. На внесенє Байдюка рішено зорґанізувати в Ню Йорку популярні курси на лад Народного Університету.

Екзекутивний Комітет Федерації Українцїв у Злучених Державах.

Іван Франко.

ЯК НЕ БАЧУ ТЕБЕ.

Як не бачу тебе,
Кожда хвиля — туга безконечна;
Як побачу тебе,
Відновляєть ся рана сердечна.

Як не бачу тебе,
То довкола і зимно і темно;
Як побачу тебе,
Запече щось у серцї страшенно.

Щоб побачить тебе,
Мов несуть мене ангельські руки;
Як побачу тебе,
Геть мов гонять пекельнїї муки.

Нї без тебе нема,
Нї для тебе спокою, мій сьвіте!
І земля не приймa,
Ох, і небо на віки закрите.

THE SMALLER NATIONALITIES.

A RACIAL PROBLEM OF EASTERN EUROPE.

By G. Frederic Lees.

Those who have undertaken the task of informing the public about the Ukraine and the racial problem, which has so long been discussed in continental political circles, would do well to take a leaf out of the book of the Jugoslav Committee, which is publishing in London a series of extremely valuable pamphlets on the history of the Serbs, Croats, and Slovines. For the Ukraine question and the importance it is bound to assume at the time of the great settlement of the new frontiers, is practically unknown in this country, to which recently issued works in French, such as *L'Ukraine sous le Protectoral Russe*, translated from the Russian of Baron Boris E. Nolde by M. Maurice Gehri (Librairie Payot et cie, Paris), are slow in penetrating. Until Professor W. Alison Phillips' little work came out a few weeks ago in the "Home University Library," the ordinary student had no means of making himself acquainted with the aspirations of the Ukrainians, or Ruthenes, as they are called in Austria, and of placing his hand on certain works in German which have hardly yet found their way among us. The Germans and the Austrians foreseeing the future—became inquisitive regarding the Ukraine as far back as the days of Bismarck. There was the Hartmann-Bismarck idea of a separate Ukraine State, which is fully set forth in Dmytro Donzow's *Die Ukrainische Staatsidee und der Krieg gegen Russland*, issued in Berlin last year. In the previous year, Dr. Wladimir Kuschnir, in *Die Ukraine*, published in Vienna, sketched the history of the Ukraine people, whom he contended were "robbed of their rights by Russia," and proposed the erection of a Ukraine State as a solution of the problem of the balance of power in the Near East. Finally, Michael Lozynski's *Dokumente des Polnischen Russophilismus* is another extremely useful pamphlet which threw much light (for German and Austrian eyes, but, unfortunately, for few English ones) on Ukraine and the Ukrainians.

But, first of all, where is Ukraine? It stretches from Przemysl to the Caucasus and from the Marshes of Prypet to the Black Sea. Russians call it "Little Russia," in accordance with a famous manifesto issued by Catherine II in 1767. The Slav race inhabiting it, numbering thirty-four millions—four in Galicia and thirty in Russia, and distinct from either the Muscovites or the Poles—prefer to be known under their true ethnological name. Among the intellectual classes of both Galicia and South Russia, the country is known as the Ukraine, the fertile "Land of the Black Soil"; whilst the people prefer to be known as the Ukrainians.

Convinced of their rights to be recognized as a separate race with a separate name, their history consists of one long series of heroic struggles for liberty. At one time they were united in Poland, but they succeeded in obtaining a partial separation after the famous revolt of the Hetman Bohdan Chmielnicky, and, in 1654, by the Treaty of Pereyaslav, came under the vassalage of Russia. Afterwards, for a short period only, they were under the protection of Turkey. Once more they returned to Russia. It was not, however, until the reign of Catherine II, in 1793, that the provinces of the right bank of the Dnieper passed to this Power, on the occasion of the partition of Poland, when Galicia was given to Austria.

Baron Nolde's pages, taken from his *Essays on Russian Public Law*, published at St. Petersburg in 1911, deaf in great detail with this period, when the autonomy of the Ukraine was almost complete. Certainly it was greater than that of Finland, since 1809; or that of Poland between 1815 and 1831. The Hetmans were elected by the people, though their election was confirmed by the Tsar; they had the right to receive foreign ambassadors, to grant charters to cities and the nobility; they were supreme judges in the country and the heads of the army. This autonomy, notwithstanding the centralizing measures of Peter the Great, remained intact until Catherine II decreed there should be a "Little Russian nation." The Hetmanat was abolished in 1764, the Sitch—the national army—in 1775, the civil institutions in 1781, and serfdom was introduced in 1783. Thus are Dr. Kuschnir's statements—i.e. that the Ukrainians were "robbed of their rights by Russia"—borne out by facts.

"In this way," we read on the final pages of *L'Ukraine sous le Protectoral Russe*, "the autonomy of Little Russia, guaranteed by treaties and letters patent, gradually disappeared without provoking complications. The only testimony which shows that the ruination of the original *régime*, which had lasted more than a century in Ukraine, did not pass quite unperceived we find in the documents relative to the commission which was formed to draw up the new code instituted by Catherine. The ancient Charters were dear to many Little Russians and some of them rose to defend them with much energy and passion. The College of Little Russia elected as a member of Catherine's Commission a certain Nataline, Counsellor and member of this college, and gave him 'instructions' wholly permeated with complete indifference to the traditional bases of Little Russian political life. To these instructions, Gregory Poletyka, the deputy of the Little Russian nobility, made a very detailed 'reply,' which is the best expression of the views of the Ukrainian autonomists of that period. The 'voluntary subjection' of Little Russia, affirms Poletyka, rests on the agreement of Bohdan Chmielnicki, confirmed as much by agreements with other hetmans as by the granting of letters patent. 'The advantages resulting to the Russian Empire from this voluntary union with Little Russia,' are, said the speaker, great and many. Poletyka enumerates them. He recalls the accretion of the title of State, the annexation of fresh territory without bloodshed, the services of the Cossack army, etc., etc. —'For all its services, for all the advantages brought to the Russian Empire,' cried Poletyka, 'the Little Russian people considered, as the best recompense and as *the most precious of all its treasures* the following assurances of its Most Gracious monarchs, repeated on many occasions: We will ever maintain you in your ancient rights, privileges and franchises, and on that point place your hope in our sovereign grace.' 'And thus,' continues the speaker, 'I leave to the equitable and impartial judgment of this venerable assembly of deputies the decision as to whether it was not rash, and whether it was the business of the College of Little Russia—especially considering the *very numerous, clear, and strong assurances* of crowned heads to the Little Russian people that they would maintain its ancient rights, privileges and franchises—to shatter all these assurances and introduce into Little Russia institutions which are *wholly contrary to its rights and franchises*, and thus to violate *the sanctity of contracts* the custody of which is the honor of sovereigns and consolidates the integrity and prosperity of nations.' It was thus that the representative of Little Russia defended the lost autonomy of his country."

Looking backward, the Ukrainians aspire to regain that autonomy. The movement does not date from yesterday. There are many eminent men in the Russian Empire who are in favor of granting the Ukraine, if not complete independence, at least home rule under the protection of the Muscovite Empire. The reasoning which is applied to Poland or Bohemia or the Jugoslavs is equally applicable to the Ukraine. The country possesses definite national characteristics, a language and literature of its own, an art and folk-lore which are distinct from those of its neighbors, and all the other qualities which contribute to the making of a nation. Therefore, the Ukrainians are looking forward, trustfully, to the time when the future Peace Congress will meet and decide that they also are worthy of being granted, with the smaller nations, their promised "charter of independence."

Повисшу статю передруковуємо з лондонського (в Англії) місячника „Ди Юніон оф Демократік Контрол" (липень 1916). Автор каже на початку, що ті, котрі хотять інформувати публику про Україну, повинні познакомити ся з видавництвами заснованого в Лондоні „Югославянського Комітету". Українське питане — говорить ся далі — і та важність, яку воно мати-ме при означуваню нових границь по війні, є в Англії дуже мало знане, бо видані по французськи праці про Україну розходять ся лише в невеликій скількости. Перед кількома тижнями опублікував професор В. Алісон Філіпс невеличку працю в „Гом Юніверсіти Лайбрери", в якій говорить ся про бажаня Українців, званих в Австрії Русинами. Дальше вичисляє автор німецькі публікації про Україну Дмитра Донцова, д-ра Володимира Кушніра і Михайла Лозинського.

По таким вступі автор описує границі України, подає число її мешканців і обговорює коротко історію сеї країни. „Переконані, — каже п. Ліс — що їх права щодо расової окремішности і окремого імени повинні бути признані, їх (Українців) історія складаєть ся з довгої серії героїчних борб за свободу". Згадавши коротко про основи Переяславського договору (1654 р.), і про знесене гетьманства та Запорожської Січи, годить ся з висловом д-ра Кушніра, що „Росія зрабувала Українцям їх права".

Навівши довший уступ з праці барона Бориса Е. Нольде п. з. „Україна під протекторатом Росії" (перекладеної п. Морісом Жері з російської на французьку мову), автор кінчить свою статю отсими словами: „Опираючись на минувшині, Українці стремлять до відзискання своєї автономії. Сей рух датуєть ся не від вчера. В російській державі є богато визначних людий, які є за тим, щоби Україні дати як уже не цілковиту самостійність, то бодай національну самоуправу під протекторатом Росії. Аргументацію, яку прикладають до Польщі, Чехії або Югославян (полудневих Славян), можна приложити таксамо і до України. Сей край має означену національну характеристику, свою власну мову і літературу, свої звичаї й обичаї, що ріжнять ся ярко від своїх сусідів, і ріжні инші ціхи, які складають ся на означене нації. З того приводу Україниці дивлять ся з вірою вперед, до того часу, коли зберуть ся мировий конгрес, котрий має рішити долю меньших народів. Вони вірять, що той конгрес видасть і їм „чартер независимости".

(Брошуру L'Ukraine sous le Protectoral Russe у французькій мові можна набути в книгарни „Свободи" за ціну 50 центів).

В КНИГАРНІ „СВОБОДИ" МОЖНА НАБУТИ

НАРОДНІ КАЗКИ

Володимира Гнатюка.

ДОТЕПЕР ВИЙШЛО 5 КНИЖОЧОК.

ЦІНА ЗА ВСЇ РАЗОМ 55 ЦЕНТІВ.

Належитість можна висилати також стемпсами.

— Замовленя посилайте до:

„СВОБОДА".

83 Grand St., Jersey City, N. J.

СМЕРТЬ СКЛАДАЄ ГРАТУЛЯЦІЇ БОГОВИ ВІЙНИ.

СТРАШНІ СПОМИНИ

з днів боротьби о свободу Ірляндії.

Перед кількома днями прибула до Злучених Держав Нора Коноли, донька Джеймса Коноли, ірляндського поета і провідника підчас ірляндської революції.

Про страшну смерть свого батька оповідає Нора отсї подробиці:

„Дня 12. мая вчасним ранком англійські наємники принесли мого батька на ношах до вязниці на замку в Дублині. З причини тяжких ран батько не був всцілі удержати ся на ногах. Тут посадили його в крісло і холоднокровно застрілили. Відтак завезли тіло батька до бараків в Арбор Гіл, де кинули його до спільної ями і присипали піском.

„Англійські власти відмовили нашій просьбі, щоби нам позволено похоронити тіло батька, або бодай постарати ся о домовину.

„Такий був конець мого батька".

Джеймс Коноли, секретар товариства ірляндських робітників, редактор і поет, був одним з провідників ірляндських революціонерів підчас боротьби в Дублині. Він належав до тих патріотів, що підписали маніфест в справі вільної Ірляндії.

„Мій батько — оповідає дальше Нора — стояв на чолі відділу повстанців, які заняли були головний почтовий будинок. Куля англійського жовніра поцілила його в ногу, розтрощуючи кість. Доперва коли попав ся у неволю, спостеріг він, що є тяжко ранений.

„В 14 днів опісля власти позволили моїй мамі і молодшій сестрі його відвідати. Заки впущено їх до вязниці, в якій замкнено батька, переведено строгу ревізію, чи не мають вони при собі якого оружа або отруї. Крім того мусїли обоє присягнути, що не скажуть йому нічого про те, що тоді діяло ся в місті, анї не будуть розповідати того, що довідали ся від батька.

„Слїдуючого дня позволили моїй матери і мені ще раз відвідати батька. Пізно вечером завели нас до вязничної кімнати, де лежав на постели нещасний батько. В передпокою стерегло входу 15-ох від голови до стіп узброєних жовнірів.

„В кімнаті застали ми ще трох жовнірів і офіцира, який не спускав ока з нашого батька.

„Аж 19 людий треба було, щоби стерегти чоловіка, який був так хорий, що не мав навіть сили піднести ся зі свого ліжка.

„Слїдуючого четверга відвідали ми нашого батька, щоби попращати, його на віки. На другий день рано його розстрілили. Мати через цілісеньку ніч стояла при вікні і гірко плакала. Та се не помогло".

КОНВЕНЦІЯ „ОБЩЕСТВА РУССКИХЪ БРАТСТВЪ".

В днях 25—28 липня с. р. відбула ся у Філядельфії, Па., X. конвенція кацапського товариства „Общества Русскихъ Братствъ".

Десята головна конвенція надїлала шума, — пише кацапська „Правда". Вже саме те, що конвенцію скликано скорше, ніж се було приписане статутом, позволяло здогадувати ся, що на конвенції будуть поріпені якісь важні справи. Головною причиною прискорення конвенції був намір переведеня нової фінансової реформи, бо сего домагали ся стейтові власти. Алеж куди твердолобим кацапам до реформи? Фінансова реформа, якої вимагають стейтові власти, полягає передусім на підвисненю вкладок від посмертного. А вже в самій кацапській натурі — як се признає сама „Правда" — лежить те, що волить брати ніж давати.

Через цїлих чотири дні сварили ся між собою кацапи, не осягнувши найменьшого успіху. Крім кількох ухвал, які не мають жадного більшого значіня, конвенція не зробила нічого.

Конвенція була дуже бурлива. Чимало причинила ся до сего також велика спека та алькоголь, яким з часта покріпляли свої мозки православні делегати.

Ціла конвенція була в дійсности лише манїфестацією в честь царсьвенного архиепископа Євдокима і епископа Александра, яких через висланє спеціяльної делегації запрошено на конвенцію. Оба владики були тоді „случайно і хвилево" у Філядельфії. Вони приняли запрошенє. Архиепископ виголосив на конвенції „горяче слово", якого делегати вислухали стоячи. Відтак архиепископ поблагословив делегатів, желаючи їм щасливих нарад на славу „єдиного русского народа і єдиної православної церкви".

Та видно, що на тверді лоби кацапів не має впливу навіть благословенство самого православного епископа. Делегати розїхали ся домів, витративши на угощуванє себе і своїх достойників з головної каси товариства кільканацять тисяч долярів, призначених для бідних вдів і сирот по членах товариства.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ІМЕНИ ІВАНА ФРАНКА!

ДОПИСИ.

3 SCRANTON, PA.

Скрентонський дяк православним попом.

Загадка стара баба
Молодою стала,
Натякала за намітку
Зелеєнькі гроші
Встрепала двадцять зубів,
Прирвавила коси,
Тай сроїла йде витатись,
Чи вона хороша.

Ось-такий вершик мимоволі прийшов мені на гадку, коли я побачив тутешнього дяка, господина Камінського, котрий по 6-дневнім побуті в Ню Йорку невернув тут з галіцом, обвернене в зад, та з кольцюгою на грудях і старав ся звернути на себе увагу, що ось-то він пішов великої цїли, що ось-то він вже піп. Але знакомі та прохожі не звертали на се уваги, бо в тих часах зістати православним батюшкою так легко, як зїсти кавалок хлїба з маслом. Хто лиш хоче бути зрадником своєї віри і свого народа, хто хоче панити ся на царсьвенного агента, сего приймають, не дивачи ся на його образованє; чим гірший темняк, тим лїпший буде з него вичар.

Не хочу тут занимати богато місця господином Камінським, бо він сего не вартає, лише хочу потвердити факт, що г. Камінський був у стирім краю москвофілом, а на Україніи перекинув ся тут в Америці, як дістав порядну посаду при укрїнській парохії в Скрентон, Па., і сам він не сплямив українського імени, переходячи назад у свій табор. Жаль лише, що він через півтретя року, побираючи по 70 долярів місячної пенсії і доходи, запанастив хор, котрий був так гарно вишколений п. Гунцимом, і не навчив нічого дїточок, які ходили до парохіяльної школи, бо, вибачайте, голі сповідати сї пік бика молока.

Відрадною вісткою нехай буде се, що скрентонська парохія приняла тепер фахового учителя-педагога, і ріґента, п. Евгена Якубовича, який потрафить все те привернути, що було занедбане як в школі так і в хоральнім співі і попровадить тутешну громаду на стрічу сенцю золотому. Скрентонські парохіяни тішать ся, що позбули ся кодоли, яка спинювала їм дорогу до просьвіти.

При кінцї хочу подати ще одно спростованє: Господин Камінський, заскочений докорами лєких людий, чому так несполівано лишив парохію і не подякував за сіль-хлїб, мотивував своє уступленє з парохії тим, що декотрі урядники його зневажали. Отже річ мала ся так, що коли Камінський знюхав ся з православним епископом і був певний свого „помазанія", сам шукав собі зачіпки на урядниках церковних, сам хотів робити непорозуміня, щоби опісля мав на кого звалювати вину за своє ренегатство.

Та всї чесні Українці і парохіяни тїшать ся тим, що в такий легкий спосіб позбули ся „господина-москвофіла", бо на його місце приняли собі аж двох фахових людий: п. Е. Якубовича на учителя і ріґента хору і п. Стефана Балакуку на дяка. Вони є тепер певні, що ті люди їх не зрадять.

Парохіянин.

Марко Скритий.

ОБОЄ.

Обоє в затиші
Шептали слова;
Буду твій на віки!...
Я буду твоя!...

Обоє співали
В зеленім гаю,
Пишались, мов цьвіти
З початком маю.

Обоє любились,
Пестились вони,
Аж доки минули
Дні щастя й весни.

ПІТСБУРГ, ПА.

Заходом спів. товариства „Бояни", відбуде ся

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13. ВЕРЕСНЯ 1916

в Парафіяльній Гали

на С. С. при 7-мій улици, ріг Карсон ул.

представленє

„БОНДАРІВНА"

народна драма в 4 діях з 5 відслонах, зі співами і танцями Івана Тобилевича (Карпенка Карого). Річ діє ся на Україні за часів гетьмана Богдана Хмельницького.

ОСОБИ:

Староста, вельможний пан.....тов. Петро Галанда
Чесна Гордель, шляхтич, його прибічник.....
.....тов. Теодор Чемерис
Гнат Бондар, старий козак.....тов. Іван Ріц
Тетяна, його дочка .....тов-а Параска Ріц
Марія, господиня у Бондаря.....тов-а Розалія Пецарич
Тарас, запорожець .....тов. Іван Сидрік
Денис, парубок .....тов. Михайло Дудик
Оксанка, дівчина, його сестра..тов-а Катерина Галандик
1-ший запорожець .....тов. Григ. Сегин
2-гий запорожець .....тов. Володимир Кречковський
1-ший чоловік .....тов. Василь Кречковський
2-гий чоловік .....тов. Никола Даньченко
1-ший наймит .....тов. Іван Присяжнюк
2-гий наймит .....тов. Стефан Федорко
Мордохай, жид арендар .....тов. Григ. Кошальний
Запорожці, народ, дівчата, шляхтичі і челядь двірська.
Режісер: Теодор Чемерис. Діріґент: Анд. Стасьолський.

ПОЧАТОК О 8-МІЙ ГОДИНІ ВЕЧЕРОМ.

ВСТУП: І-ший ряд $1.00; II-гий ряд 75 цент.; III-ий ряд 50 цент.; решта 25 цент.; місця стоячі 25 цент.

Родинці! Представленє „Бондарівни" в Пітсбурґу не було ще нігде відігране, длятого просить ся всїх родинців, так місцевих як і з околиці, як найчисленнїйше прибути на се представленє. На сім представленю буде можна побачити а вчити обичаї, спосіб праці відносини між паном і народом, звичаї, за часів гетьмана Богдана Хмельницького. Тим приходить всї на се представленє, а будуть певні, що не пожалують.

35-97 КОМІТЕТ ТОВ. „БОЯНИ".

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ

ДО ГАЛИЧИНИ І ДО ВІДЕНСЬКОЇ ПОЧТОВОЇ КАСИ

ПІД ЦІЛКОВИТОЮ ГАРАНТІЄЮ. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ І ДРУКИ НА АДРЕСУ:

S. MILANOVICH & NEW. CO.

193 Grand Street, Jersey City, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Відни взяв ся діточий паралїж?

Комісія, зложена з нюйорських лїкарів для розслїдженя причини діточого параліжу, заявила, що недугу сю привіз один мущина, який приїхав з Сан Сальвадор до Бруклина. До четверга занедужало 5.822 дітий, з того померло 1.298. Лікарі вийнайшли лік на сю недугу. Кажуть, що кровю тих людий, котрі були вже кілька лїт тому хорі на сю недугу, можна лїчити недужі тепер діти. Президент Вілсон задумує скликати конференцію всїх лікарів з цїлих Злучених Держав.

Катастрофа в майнах.

В майнах пенсильвенійської угляної компанії, в шахтї в Айкерман, недалеко Вілкєбери, Па., наступила страшна експльозія при чім засипало 40 робітників. Експльозія наступила рано в середу 9. с. м. Дотепер видобуто одного трупа і одного пораненого робітника.

Хмаролом у Вест Вірджінії.

Недалеко Ст. Олбанс, Вест Вірджінія, урвала ся хмара і наробила богато шкоди. Звиш 150 осіб потонуло, а около 5.000 родин остало без даху. Ґовернор велїв вислати експресові поїзди і 2 реґіменти міліції, щоби прийти в поміч потопаючим.

Грім ударив в трамвай.

В часї вівтріковоі бурі, яка шаліла над Ню Йорком і околицею, вдарив грім у трамвай, на улици Декалб, в Бруклині. Трамваєви нїщо не пошкодило. Від сильного гуку всї пасажири попадали, при чім 5 осіб зістало тяжко ранених.

Будуть вести слїдство в справі американської ноти.

Кілька днів перед виконанем вироку смерти на Кейзменті вашінґтонське правительство вислало до англійського уряду заяву в формі просьби, щоби англійський уряд дарував кару смерти ірляндським революціонерам. Відповідь Анґлії на згадану просьбу наспіла аж по виконаню вироку смерти на Кейзменті. Посол Тейт з Масачусетс вніс резолюцію, щоби сенат визначив комісію з 5 людий, які мають розслїдити справу опізненя англійської відповіди. Американський амбасадор в Лондонї доносить, що він вручив американську ноту о годину пізнїйше по виконаню засуду Кейзмента. Ноту сю він тодї отримав. Длятого комісія має розслїдити, чому нота, вислана 29. липня б. р., була доручена американському послови аж 3. серпня б. р.

Підписали контракт з Данією.

На спільнім засїданю данських і американських делеґатів підписано контракт в справі закупна данських посїлостий у західних Індіях. Контракт буде предложений данському парляментови і сенатови Злучених Держав. По підписаню його палатами обох держав Злучені Держави виплатять Данії 25 мілїонів долярів.

Віднайшли 6 мілїонів куль дум-дум.

По джерзиситській катастрофі викривають ся нечувані річи. Суд заявив, що компанії робили всьо на свою руку. Спроваджували такі вибухові матеріяли і в такій скількости, що стейт не дає на се дозволу. Тепер знова нове відкрите: При ревізії одного поїзду на желїзничій стації власти віднайшли 6 мілїонів куль дум-дум, які були призначені для анґлійських союзників.

Знова зловили людоїдів.

В Ракавей Біч хлопці ловили риби. Одна риба шарпнула вудку так сильно, що хлопець упав до води. Другі рибаки побачили, що до потопаючого хлопця кинув ся людоїд. Сейчас впало кілька стрілів і, по хвили убитий людоїд виплив на верх. Довжина його тїла виносила 7 стіп, а вага сягає до 225 фунтів.

Другого людоїда зловив капітан Д. Брош. Він закинув сїти недалеко Ракавей Айлет, а коли витягнув їх на беріг, побачив, що в сїтях є живий людоїд, довжини 6 стіп і 7 цалів.

Недалеко Куні Айленд капітан Д. Сміт убив 5 людоїдів. Кождий був довгий на 11 стіп. Трох з них вдало ся йому скоро і легко убити, а з двома прочими приходило вже тяжше, бо були лише ранені і в дикий спосіб кинули ся до нього. Його лодка лежала вже на хребтї одного людоїда і перевертала ся у воду. В великім перестрасї ударив він людоїда гарпуною і сей пірнув у воду. Опісля виплив знова на верх і тодї капітан одним вистрілом убив його.

Утеча з Сінг-Сінґ.

З кримінального заведеня Сінґ-Сінґ утїкли два арештанти, Дж. Странт і А. Фляковский. Оба вони були засуджені на 9 лїт і 6 місяців вязниці. В арештї сидїли від 22. марта 1912 року і аж тепер вдало ся їм утїчи. В утечі брав участь ще один їх товариш. Він відпровадив їх до автомобілю і коли тамті вже були досить далеко, послїдний вернув ся назад до вязниці. Вечером показало ся, що бракує двох арештантів. Завідатель кримінали, Осборн, заалярмував цїле місто, але утїкачів не вдало ся ще доси зловити.

Зловили аґента від „живого товару".

Сими днями нюйорська поліція викрила головну канцелярію аґента від „живого товару". Мешкав він у готели на Рівінґтон улици в Ню Йорку. За 25 лїт своєї „дїяльности" зверубував він 3.000 дївчат до домів розпусти. Був він наче головним шефом канцелярії і мав велике число своїх прибічних аґентів. Запанував так над „своїми" дївчатами, що коли котра з них хотїла змінити мешканє, мусїла мати від нього позволенє. А дістала його аж тодї, коли кушила для „свого хлїбодавця" золотий дарунок вартости найменьше 15 долярів. Для своїх „підвладних дївчат" підробляв він ріжні папери, щоби поліція не могла попасти на слїди їх „заробковання". При ревізії знайдено у нього лист, який він писав до одної дами. З прочитаного виявило ся, що згадана дама знала про ту справу, а в послїдних часах між нею і аґентом наступило було непорозумінє. Поліція, маючи імя тої дами, сподїваєть ся віднайти її, а вона буде добрим сьвідком при розправі з тим аґентом.

Поцїлував газдиню і заплатив 10 долярів.

Байонський суд присудив одному фацетови заплатити 10 долярів кари за те, що поцїлував свою газдиню. Він мешкав вже від довшого часу в одних і тихсамих людий, тому думав, що за такі довгий період йому належить ся вже якийсь процент. В понедїлок вечером, коли господаря не було дома, бордінґер відважив ся поцїлувати свою газдиню. Вона поскаржила ся рано мужеви, а сей зі злости почав бити бордінґера. Жінка заалярмувала поліцію, але заки вона наспіла суперники так побили ся, що хотїли забрати їх обох до шпиталю. На їх просьбу від шпиталю їх увільнено, а суд присудив бордінґерови 10 долярів кари і наказав, щоби другим разом не цїлував чужі жінки.

Зеркало виратувало дїтий від скаженого пса.

Через отворене вікно одного дому в Вест Ню Брайтон скочив до кімнати скажений пес. Стративши память, почав кидати ся по хатї і нищити деякі склянї і порцелянові річи. Через двері була кухня, де бавило ся двоє маленьких дїтий, а мама приготовляла обід. Пес, побачивши дїтий, підбіг до дверий кухнї і був би може покусав їх на смерть, коли нечайно побачив другого пса в зеркалї. (Се був його відбитий образ). Пес кинув ся до зеркала і почав кусати свого противника, а тимчасом матїр забрала дїтий до иншого покою. Покликаний полїсман убив скажену зьвірюку.

Поцїлувати мущину коштує 50 центів, а женщину лише 25 центів.

В Деллес, Тексас, одна женщина обжалувала мущину, що сей поцїлував її 20 разів. Обжалуваний мущина заявив перед судією, що вони обоє кохали ся і останного разу, коли він поцїлував її 20 разів, женщина також поцїлувала його 20 разів. Судія присудив мущині заплатити $5.00, а женщині $10.00, бо поцїлувати мущину коштує дорожше.

60-лїтний старець хотїв женити ся з 14-лїтною дївчиною.

В Сілмей, Ала., розіграла ся страшна любовна траґедія. 60-лїтний лїкар др. Ч. Дейвіс залюбив ся в 14-лїтній дочцї богатого фармера. Мимо сього, що був жонатий і мав кількоро дїтий, постановив оженити ся з молоденькою Лайтою Патрік. До родичів дївчини написав він лист і просив о дозвіл звінчати ся з їх дочкою. Родичі відписали, що се є неможливе, бо деж 14-лїтна дївчина вийде заміж за 60-лїтного старця. Лїкар так обидив ся сею відмовою, що взяв револьвер і пійшов з ним до дївчинки на відвідини. Стрінувши в дверях свою улюблену, стрілив до неї два рази з револьвера і убив на місци, а сам, відбігши около 100 стіп від дому, стрілив в себе і впав трупом.

Лист довгий на 110 стіп.

Пасейська почта переслала лист до одного жовнїра, який стоїть тепер на мексиканській границї. Лист є довгий на 110 стіп, а широкий на 7½ цалів. Писаний він в імени 200 знакомих і приятелїв того жовнїра. Посилка коштувала 52 центи.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Учасники делеґації в справі українського унїверситету.

В делеґації до міністерства просьвіти, в справі українського унїверситету у Львові, брали участь: др. Кость Левицький, Велигорський і Чубатий, студенти львівського унїверситету та Прицак (?), студент віденського унїверситету.

Нове розпорядженє в справі хлїба.

На основі найновійшого розпорядженя галицького намісництва при випечуваню хлїба вільно уживати лише 50 процент муки пшеничної, а решта має бути домішка: 30 процент муки ячмінної, або кукурузяної, а 20 процент тертих бараболь.

Конфіскують маєтки москвофілів.

Окружний суд перемиської команди переводить карну розправу проти д-ра Юліяна Цьокала, адвоката з Борині, і д-ра Михайла Сохацького, адвоката з Турки. Оба вони рідні ренеґати українського народа. Оскаржено їх о зраду австрійської держави. Справа ще не покінчена, але маєтки їх вже перейшли на власність держави. Як в суді виякжеть ся їх невинність, то маєтки їм звернеть ся.

НОВИНКИ.

Вибух в домі російського міністра.

З Петроґраду доносять про загадочний вибух в домі президента ради міністрів, Б. Штірмера. В часї вибуху згинула учителька французької мови, а кілька осіб зістали поранені. Причина вибуху покищо незнана. Поліція заряджала поцїлуваніє за виновниками. Покликано весь домашний персонал на переслуханє. Сьвідки зізнають, що того дня не було в домі нікого з чужих. — Сам президент уратував ся.

Російська цариця збожеволїла.

З достовірних жерел наспіли вісти, що жінка російського царя Миколи II. збожеволїла. Подія ся стала ся вже давно, але російське міністерство війни заборонило всїм часописям в Росії щонебудь про се писати. Час від часу півурядові телєґрами доносили, що цариця є хора, але стан її здоровля поліпшуєть ся. Тепер вже в цїлій Росії загально звісно, що цариця збожеволїла ще минувшої зими.

Ревізія маєтку синода.

Сьвятійший Синод (найвисша власть російської церкви) зарядив ревізію власного маєтку. Тим способом думає викрити надужитє синодського господарського заряду, який закупив віск за посередництвом Німця Штумпфа.

Фабрика горівки на цвинтари.

Москалям дуже тяжко відвикнути від горівки. Як правительство видало розпорядженє, щоби заборонити публичну продаж острих напитків, то деякі аль-

---

Григорій Семешко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

Данило Кучерявий.

Се було в кінци лютого 1915 р., підчас найбільшого руху засланців на Сибір.

Гарним зимовим ранком ми — невільні мешканцї міста Нариму — зібрались коло будинку маґістрату, щоби випровадити нову партію засланців, призначених на житє аж в село Каргасок, і тільки в ночи прибувшу до Нариму.

Партія засланців була невелика, всього в 35 чоловік, переважно жидів з Польського Королївства.

Мою увагу звернув на себе міцного складу засланець-селянин, до очий зарослий густою чорною бородою, убраний в добрий українського шитва кожух. Круґ нього зібрав ся гурток наримських засланців, котрим він не без серця оповідав історію свого засланя.

По мові, чистій, українській я зразу догадав ся, що новий наш товариш по нещастю походить з Лївобережної України, але всеж таки спитав:

— А відкіль ви, дядьку?

— Хто? я? — З Кролевця!

Так і єсть —з Кролевця на Чернигівщинї. Земляк, значить, та ще й дуже близький.

— А розкажіть же, за що вас сюди запроторено?

— І рад би розказать, та мабуть не вспію, скоро в дорогу рушать будем, бо он бач як отой посішака вже заметушив ся!—показав селянин на поліцая.

— Успієте, дядьку, щеж не всї у вашої партії зібрались. Цікаво було б послухать, як і за що вас засланo.

— Та так і заслали, як Ти, Господи, бачиш! Сказать тобі по правдї, так діло ізза землї вийшло, а повернули он куди...

— Ну, ну, розказуйте.

— Ну добре. У нас, бачиш, у Кролевцї був панок... Сказати по правдї, так таки і настоящий пан був колись, ну та розорив ся (зруйнував ся)... Милорадович, — може чув коли?

Милорадовичі — родовиті дворяни полтавської та чернигівської губернії — колись-то дуже великі маґнати, а тепер більшість із них промотали, або як у нас кажуть — „протринькали" свої маєтки, окрім двох чи трох парієтків сього старинного дворянського роду, котрі ще мають невеликі шматки землї, заледви вистарчаючі до виборчого дворянського цензу.

Без сумнїву про одного з таких „протринькавших" своє майно Милорадовичів почав розказувати селянин.

— Милорадович? Як не чув? — Чув! І у нас від Прилукою один Милорадович є.

— То брат нашого. Ну, то слухай же: Остав ся у того панка Милорадовича шматок землї під Кролевцем; невеличкий шматок, а земля добра. Обявив панок продажу землї, бо гроший бракувало. Ну, люди — звісно — і накинулись. Ти-ж знаєш, як у нас за землю хапають ся. Хотїли розкупити частками, але пан так не продає. „Купуйте — каже — всьо разом". А як її купити? Там землї було десятин 600, а у нас десятина землї — знаєш, скільки стоїть?

— Та чого доброго рублїв на 400.

— 400? То рядова (звичайна), а удобна (здатна), або підмети (грядки) та левади, так і до 600 рублїв доходить на десятину, а у Милорадовича земли була занадто добра. Ну, тай почали ото збирати ся сільські обчества (громади), щоб купити ввесь шматок. Ну, та що там тобі довго розказувати: ти сам добре знаєш, як у нас гуртове дїло робить ся! Один одно говорить, другий — друге; той каже: треба купити, другий каже: дорого, а третий зовсїм не хоче, — на дїдька, мовляв, вона здала ся.

Цїлий рік пройшов у таких балачках, а панови гроший треба, аж пищить... З тої землї один клаптик був суміжний з моєю землею і так підходящий менї, що й сказати трудно... Я до пана. Так і так, кажу, пане, поки там обчества столкують ся, ви продайте менї левадку, а я вам і гроші всї до копієчки вилижу. Коротше сказать — я ту левадку купив у пана. Як почули про се селяни — піднав ся такий галас, що куди тобі! Ну, та вже було запізно, бо купча (покупка) вже у мене в кишенї лежала... З того часу почали селяни вважати мене ворогом.

А тут війна вибухла. Двох моїх синів до війска забрали, а далї і конї звелїли привести на прийом (до асентирунку). Не докажу вже тобі в точности якого дня, а тільки всїм було наказано вивести конї в місто на майдан. Повів і я свої, і сина з собою взяв, підлїтка.

Як і звелено, привели конї на майдан о годинї 8-мій рано. Ждать-пождать, а комісії нема. Вже і 9-та, вже й 10-та година — нема комісії, а народу на майдані сила, гомін стоїть, дехто і нарікати став: „Що, мовляв, за порядки такі, чому то комісії нема?!" Але ось, так десь в полудне прибула комісія, почав ся прийом... У той день черга до мене не дійшла і я поїхав до дому.

На рано знов у 8-мій годинї я вже був на майданї. Прождав час, — нема комісії. Захотїло ся їсти, я й кажу хлопцеви:

— А чи не змотаємось, сину, на постоялий двір поснїдать?

— Змотаємось, тату!

Сказати правду, більш години я на постоялім і не був, а тимчасом на майдан комісія прибула; стали викликати людий; визвали і мене, а мене нема...

— Партія трога-ай! (ватага, рушай) — гукнув поліцай.

— От тобі й раз, розказав! — винучато заморгав очима селянин, умощуючись в санях. — Ну, хай другим разом докажу. Може якнебудь заглянете до мене у той Каргасок — не знаю де він у Бога і є. А ви-ж самі відкіль?

— Я зпід Ромна, дядьку.

— Зпід Ромна? От штука, земляк значить? То може й справдї в Каргасок завернете?

— Хто його зна, може й не пустять... А от лучше я до вас у сани сяду, та підїду трохи, а ви тимчасом і докажете вашу справу.

— Ну, добре, то й сїдайте. Так на чім, пак, я остановив сь?... Ага, пригадав! Почала ота комісія викликати: Данило Кучерявий, Данило Кучерявий, — себто я, значить, а мене нема.

Я не був тодї як мене кликали, а вже потім люди менї переказали, що як я не обізвав ся, то хтось то ніби сказав:

— Данила Кучерявого нема і не буде!

— Чом то не буде? — питаєть ся комісія.

— Данило Кучерявий сказав, що то тільки дурнї віддають своїх синів і конї до війска!

Комісія щось записала собі в книжечку, а тимчасом і я повернув ся з постоялого. Довідавши ся, що мене вже викликали, я зняв шапку і підійшов до комісії.

— Гукали, питаю, мене, господа комісія?

— А ти хто такий?

— Я Данило Кучерявий...

— Ага, Кучерявий... Ану, ходи сюди, Кучерявий!

Я підступив ся близше.

— А що то ти говорив, що тільки дурнї віддають своїх синів і конї до війска? Хто тебе учив такі речі говорити?

— Нїчого такого я не говорив, ваше благородіє, господа комісія.

— Мовчать! — грізно закричав на мене офіцир. — Де твої конї?

Я підвів пару коний. Осмотрили їх, одно приняли, друге відкинули, тай питають:

— Ти сам тут, чи з тобою є хтонебудь?

— Син, кажу, є.

— Ну, то нехай син іде до дому, а ти тут лишиш ся, бо ти є арештований. Пане пристав, — звернув ся офіцир до пристава — наглядайте за ним, щоб часом не втїк!

А менї не то що втїкати, я так злякав ся, що ледви не умер на місци.

— А далї що було? — питаю я Д. Кучерявого.

— Та що-ж було? Звісно, що буває, як чоловіка арештують: — Посадили в „холодну" при поліції, а потім в тюрму перевели і на етап, та отсе сюди і доправили. Пять місяців етапом гнали, — не дай, Боже, нікому такого зазнати.

— Так за що-ж вас заслали? Як у бумазї (на папери) написано?

— А от як у бумазї записано, про те вже я тобі нїчого не докажу, бо я, бачиш, неграмотний, а тільки за те говорив менї в тюрмі жандарин, що нібито я на майданї в Кролевцї говорив, що тільки дурнї віддають своїх синів і конї до війска, а я, хоч зараз заприсягнїсь, нїчого того не говорив. Ну, та тепер хоч знаю, чия то робота; то селяни, що ворогували зо мною за панову левадку, підвезли менї візка. А время сам бачиш яке: хтонебудь брехне і готове дїло. Заберуть, а начальство не розбирає справи; каже: нїколи, бо роботи богато, а я от через те саме повинен їхати більше як за 100 верств у якийсь-то там Каргасок!...

— Та нї, дядьку, тут не тисячею пахне; ви вже проїхали коло пяти тисяч верств.

— Коло пяти тисяч?! Матінко рідна, так се-ж я відсїль і не вернусь, а дома-ж зостала ся стара з сином підлїтком; хазяйство у розтїч іде.

— Скаржили ся кудинебудь, дядьку Данило?

— Кудиж ти будеш скаржити ся в сьвітї Божому, коли мене сам офіцир звелїв арештувати! Отже мабуть злїзай, бо вже і так далеко заїхав. Проти вітру буде погано вертати ся до Нариму. Завертай якнебудь у Каргасок.

— Ну, прощайте, дядьку Данило, щасти вам, Боже, на новім місци!

— Спасибі, бувай і ти здоров!

Лїтом того-ж таки року менї довелось бути у Каргаску. Зайшов і до Д. Кучерявого. Він уже оговтав ся в новому становищі і щоб не тратити марно часу, обявив себе мулярем і почав людям печі класти. Заробляв досить гроший, так що не тільки на житє в засланю вистарчало, а ще инколи і до дому посилав. Разів йому подати скаргу до міністра, можеб до дому пустили, так і слухать не хоче. „Боюсь, каже, щоб не вийшло ще що гірше".

Так живе і доси на засланю.

когольники попали на нищий спосіб. Фабриканти поробили маленькі машини, поховали їх на цвинтарі і там виробляли горівку. Поліція попала на слід виновників і виявило ся, що „купці" в білий день фабрикували свій продукт, а на ніч закопували апарат до гробу. Головний склад був у трупарни.

Ощадність в Німеччині зростає.

Мимо сього, що війна дальше продовжасть ся і ціни на продуктах підпинають ся, населенє Німеччини дальше складає великі суми в банках. Від початку січня ощадности зросли на 1 мілярд 300 мілїонів марок. Лише протягом місяця мая банки приняли 250 мілїонів марок ощадностий. З тої суми пасигнувано 235 мілїонів марок на воєнну позичку для правительства.

Відкрито палату з камяної доби.

До Філядельфії наспіли вісти, що в Мемфісї (в Єгипті) відкрито палату з камяними стовпами і домашними знарядами. Ся палата походить ще з передхристових часів. З виритих на камени знаків можна довідати ся, що побудовано її 40.000 років тому. Описли Меремитар, син і наслїдник короля Рамзеса II., що жив около 1.300 року перед Христом, відновив її. Палата була до нині під землею і аж сими днями відкрив її др. Фішер, що виїхав з Америки на відкрити до Єгипту. Відкриті памятки призначені для університального музею в Злучених державах. Др. Фішер описує свої спостереженя, помічені в середині палати. Золоті орнаменти, жемчуги та ріжного рода різби і дорогоцінности, по нинішний день нежані новому сьвітови, нагадують нам старинні дні. Многі з тих дорогих річий походять ще з камяної доби. Сліди тною, який знищив палату, найдено в ріжних місцях.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ДО КАЛЄНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1917 РІК.

Календар У. Н. Союза, який розходить ся у многих тисячах примірників, є найлїпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бізнес, а зависить йому на тім, щоб про него знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенє до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20.000 примірників. Ціна сторона, 34 кв. цалів коштує 18.00 дол. Місце на окладинках та спеціяльні сторони дорожше, після умови. Пів сторони коштує 10 дол.; чверть сторони $5.00. Найменше оголошенє може обійматн осьму часть сторони і коштує 3.00 дол. Хто хотів би в своїм оголошенню помістити також і фотографію, чи то свою чи свого бізнесу, мусить прислати з неї готову до друку кліпу; коли ні, то повинеть кошт виготовленя такої кліші з фотографії, то значить, що його оголошенє буде о стільки дороже коштувати, кілько винесе кошт виготовленя з фотографії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находити ся в редакції по день 30-го серпня. Гроші за оголошеня належить посилати рівнчасно. Оголошеня на кредит безуслівно не будуть друкувати ся.

З гори зазначуєть ся, що всякі оголошеня від фірм „лікарських", що то лічать листовно на сотки миль, дальше оголошеня покупних „банкирів" без урядової запороки, та всї такі оголошеня, з яких на перший погляд пізнаю, що вони є обчислені на ошуканство легковірних, не можуть бути поміщені в календарі У. Н. Союза.

Фотографії Братств і Товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі, театральні і т. п., котрі хотїли би, щоби їх фотографії були поміщені в календари на 1917 рік, звольять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 30. серпня с. р. Рівночасно просить ся прислати з фотографією чек або мовей-ордер, виписаний на імя „Свободи" на суму $5.00. Сї гроші ужиєсь на покрите коштів виготовленя з фотографії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всї письма належить адресувати:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим повідомляєть ся Українцїв в місцевости Перт Амбой, Н. Дж., що там істнує вже від чотирох місяців Український Поступовий Клюб. Цїлию сего Товариства є праця на народній ниві, як: уряджуванє відчитів, наука співу, уряджуванє концертів, театральних вистав і т. п. Уряд сего товариства взиває всю українську молодїж, щоб вона горнулась і приступала в члени сего товариства і сим дала доказ зрозуміня потреби істнованя такого товариства. Нехай се товариство стане початком Народного Дому у сій місцевости. Мітинги сего товариства відбувають ся в гали п. І. Ваверчака.

Укр. Клюб Пост.
в Перт Амбой, Н. Дж.

МОЖНА ЗАРОБИТИ $2.00 ДО $3.00,

ЗАЙМАЮЧИ СЯ ВЕЧЕРАМИ ПО РОБОТІ РОЗПРОДА ЖИЮ КНИЖОК. ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦІЇ ПИШІТЬ ДО:

„SVOBODA"
Dept. K,
83 Grand Street. Jersey City, N. J

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

Через Державне Бюро Праці можна одержати роботу в отсих місцевостях:

Іллінойс: 8883. Був Канвті. Потрібно одного самотного до фармерської роботи; мусить вміти доїти корови і обходити ся з кіньми. 10—12 корон. $35 місячно. Харч, мешканє і праве безплатні.

Індіяна: 12369. Маравон Канвті. 3 самотних або жонатих до роботи в часї жнив. Знанє анґлійської мови потрібне. Безплатні. Подорож мусять самі заплати. $2.00 денно.

12290. Маравон Канвті. 100 жонатих або самотних до звичайної роботи. Знанє анґлійської мови потрібне. Подорож мусять самі заплатити. Робота на 4 місяці. 10 годин праці. 22½ цт. на годину.

Каліфорнія: 12448. Сан Дієго Канвті. Одного жонатого сторожа. $50 місячно і удержанє. Жона мусить працювати також.

12358. Сан Дієго Канвті. Одної покоївки. $4 тижнево. Робота тілько рзнками.

Канзас: 12305. Осборн Канвті. Одного самотного кухаря варити на ковій для 12—25 осіб. Звичайні години праці. 860 місячно.

12297. Вайндотте Канвті. 10 жонатих або самотних до роботи при цементі. Подорож заплатить ся. 25—30 цнт. на годину.

Мерілєнд: 12302. Балтімор Канвті. Одного фармера. Знанє анґлійської мови потрібне. Жонатий, можуть бути і дїти. Подорож з Балтімор заплатить ся, відтак стягнеть ся. $200 на рік, хата, город, спал, молоко, мука, кисе, полована дробу, яйця, масло.

Массачусєтс: 12480. Гамцден Канвті. 5 жонатих або самотних до роботи в дротовій. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. 10 годин праці. 25 цнт. на годину. Добра нагода навчити ся сего фаху. Робота відтак від штука, можна заробити $15—$28 тижнево.

Міннесота: 12300. Фімор Канвті. Одного жонатого або самотного до фармерської роботи. Знанє анґлійської мови і праці потрібне. 5 корон. Безплатний. Подорож мусить сам заплатити. $10—$15 зимою, $25—$45 літом. Харч, мешканє і праве безплатні.

12225, Олмстед Канвті. Одного самотного до роботи на фарні зі збіжем і інвентарем. Знанє анґлійської мови потрібне. $20 місячно зимою, $40 літом. Харч, мешканє і праве безплатні. Літна платня від 1. цвітня до 1. грудня.

Мішіган: 12288. Чіпіюа Канвті. Двох самотних до фармерської роботи в часї жнив. Знанє анґлійської мови і праці потрібне. Подорож мусять самі заплатити. $2.50—$3.00 денно. Харч, мешканє і праве безплатні.

12420. Чіпіюа Канвті. Двох самотних до роботи в часї жнив. Знанє анґлійської мови і праці потрібне. Подорож мусять самі заплатити. $2.50 денно. Харч, мешканє і праве безплатні.

Місурі: 876/311. Джексон Канвті. 8 теслів, 30 цнт. на годину; 8 нейнярів, 30 цнт. на годину; 7 звичайних робітників, 25 цнт. на годину. Самотні. Подорож заплатить ся. Звичайні години праці.

12295, Джексон Канвті. 2 машиністів, 37½, 40 і 42 цнт. на годину. 12 мулярів, 65 цнт. на годину. Жонаті або самотні. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. 10 годин праці.

Норт Дакота: 12371. Пре Канвті. 8 самотних до фармерської роботи. Знанє праці потрібне. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. 2 по $50 місячно, а 6 по $3.00 денно. Харч, мешканє і праве безплатні. Робота добра на 3 місяці.

Ню Джерзи: 12256. Гудсон Канвті. 3 машиністів. 40—50 цнт. на годину. 9 годин праці.

12261. Гудсон Канвті. 1 стенографіста і 1 тужмейра. Знанє анґлійської мови потрібне. Жонаті або самотні. Тужмейер 45—50 цнт. на годину; стенографіст $12—$15 тижнево. 9 годин праці.

12380. Гудсон Канвті. 10 дівчат до паковаля одежи. $10—$14 тижнево. 10 годин праці.

Ню Йорк: 12350. Кассел Канвті. 20 жонатих або самотних до конструкційної роботи. Подорож заплатить ся. 9 годин праці. $2.25 денно.

12427. Онейда Канвті. 10 жонатих або самотних до роботи в міжнародні міли. Подорож заплатить ся, відтак стягнеть ся. 10 годин праці. $2.75 денно.

12374. Ірі Канвті. 50 жонатих або самотних до роботи коло дерев. 10 годин праці. 25 цнт. на годину.

12272. Ірі Канвті. 50 машиністів. 50 помічників. 30 до направи пніїв і 6 телеґрафічних оперейторів. Знанє анґлійської мови потрібне. Жонаті або самотні. Машиністи 32—33 цнт. на годину, помічники 18—22 цнт. на годину, ті, що направляють вози, мають платню від штуки, переважно $85 місячно; телеґрафічні оперейтори $80 місячно. 10 годин праці.

Пенсильванія. 12239. Монтомері Канвті. 12 жонатих або самотних до звичайної роботи. Звичайні години праці. 24½ цнт. на годину.

12133. Філядельфія Канвті. Одного інжиніра. Жонатий або самотний. 83 денно. Звичайні години праці.

Юта: 12367. Юнта Канвті. Одної самотної женщини до хатньої роботи. $30 місячно і удержанє. Звичайні години праці.

В справі осягненя праці належить звертати ся на адресу державного бюра, подаючи число повисше поданої праці.

U. S. LABOR BUREAU,
Room 8, U. S. Barge Office, Battery Park,
New York, N. Y.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО.

До Американсько-Українського Бюра надійшли зі старого краю листи для слїдучих осіб:

Братковський Антін — Зубія.
Філяс Іван — Зубкіа.
Фриз Марія (Філядельфія) — з баранів.
Фарма Семен — Роздиділь.
Гаврилюк Василь — Розчий Баннаів.
Греуль Михайло — Висляів.
Грицюк Ярослав — Балинці.
Гнатів Дмитро — Радимно.
Глушко Николай — Перегинсько.
Галюк Петро — Сїлець.
Горбаль Михайло — з вінни.
Григорій Теодосій — Гимнинця.
Іванчина Козьма — Волиця Комарова.
Кезак Іван — Германія.
Кезак Александер — Засів.
Кореник Мартин — Толуква.
Кусий Іван — Полтва.
Липка Яків — Хотимир.
Лукичук Михайло — Толуква.
Левицький Стефан — Заставна.
Олчарук Стефан — Підгайчики.
Машок Василь — Люча.
Манкир Касіян — Кучурмарі.
Москалюк Іван — Шубранці.
Нагірняк Николай — з війска.
Надурак Николай — Загайполє.
Павловець Филип — Адамівка.
Перевюк Михайло — Денисів.
Рачинський Луць — Цепятин.
Римарський Корель — з баранів.
Савчук Іфтемій — Сидагура.
Слюка Іван — Нагірянка.
Сенюк Павло — Цепятин.
Софійчук Михайло — з анґлійської неволї.
Салавюк Мартин — Онюмін.
Торський Теодор — Гірне.
Торський Теодор — Гірне.
Хефтів А. — Решнате.
Хижий Семен — Цепятин.
Вандиура Петро — з баранів.

НАЛЕЖИТЬСЬ ЗА ЛИСТ ВИНОСИТЬ 25 ЦЕНТІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ, А 50 ЦНТ. В КАНАДІ.

ХТО ХОЧЕ МАЄ ЗНАКОМОГО В КАНАДІ А ВИЧИТАЄ ЩО ЙОГО ЛИСТ Є ОГОЛОШЕНИЙ В ТІМ СПИСІ, ТО ПРОСИМО ПОДАТИ НАМ ЙОГО ТОЧНУ АДРЕСУ АБО ПОВІДОМИТИ ЙОГО, ЩО ВІН МАЄ ЛИСТ.

ГРОШІ ТРЕБА ПОСИЛАТИ В МОНЕ-ОРДЕРАХ АБО В ГОТІВЦІ НА АДРЕСУ:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.
520 East 6th St., New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сїй рубрицї поміщуєть ся слїдучі оголошеня: Коли хочете відшати своїх сьвояків, кравців або товаришів. — Коли шукаєте заняти. — Коли бажаєте, щоб хтось до вас йшов, де ідо добра робота. — Коли потребуєте аґентів до ширшеня Вашого бізнесу. — Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросарні, готелях або на фарму. — Коли шукаєте спільників до бізнесу. — Коли шукаєте дяка-учителя і учителів музики. — Коли маєте хату або фарму на продаж. — Коли маєте хату або фарму до винайму. — Коли маєте на продаж якісь річи. — Коли почуваєте людий на мешканє з харчом. — Коли продаєте свій бізнес або хочете купити чи обмінятись з ким. — Коли хочете подати свою адресу або бізнес до публичного відома.

За оголошеня поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень жиньбам не приймаєть.

ПОШУКУЮ свого брата, ІВАНА ДЕМЧУКА, котрий походить з села Домаша, повіт Рава Руська з Галичини. Тому сїм лїт як виїхав до Бразилії. Має перебувати враз з родиною в кольонії Парана. Хто подасть мені його докладну адресу дістане красну нагороду. Mrs. Alexandra Demczuk, P. O. Box 300, Bedford, Ohio. 95-97

ПОШУКУЮ РОБІТНИКА, досьвідченого в віндовкліївській роботї. Добра платня. Подорож заплачу. Голоситись на адресу: Atanazyj Kusz, 109 N. Jefferson Ave, Peoria, Ill. 95-97

НА ПРОДАЖ ФОНОГРАФ з богато гарними рекордами в дуже добрім стані. Коштував $45.00 а властителька продасть його за $15.00. Голоситись до: Mrs. Petrak, Room 1, 98 East 7th St, New York, N. Y. 95-07

Пошукую свого брата, СТЕФАНА НОСИКА, котрий походить з Воскресенець, пов. Рогатин, Гал. Перебував перед пів роком в стейті Огайо. Хто би о нїм знав або він сам, нехай зголосить ся до: Eudokia Nosyk, 39 Senate Place, Jersey City, N. J. 95,97,98

Пошукую свого мужа КЛИМКА МЕХ з села Баниовів, пов. Камінка Струмілова. На руці має витатуовану корону і число 1906. Волосє темно буре, вус темно-жовтий. Тому 7 місяців, як покинув мене з 3 дїточками і не дає о собі чути. Хто би знав де він перебуває, або він сам, нехай повідомить мене на адресу Mrs. Anna Mech, 206 Anderson Street (2nd Flat), N. S Pittsburgh, Pa. 97-98

Пошукую в важній справі МИХАЙЛА МИСАК з села Татари, пов. Самбір. Голоситись на адресу: Theo. Tuzinsky, 2505 E. 34th St., Lorain, O. 97

$5.00 НАГОРОДИ дістане той, хто подасть теперішну адресу МИХАЙЛА ДРЕБОТА, сина Івана і Олени Дребот з Борнич, Галичина, Австрія. Голоситись: F. M. T., 45 Cedar Steet, New York, N. Y. 97

КОНКУРС.

Греко-кат. парохія св. О. Николая в Джанстаун, Па., пошукує дяка-учителя з добрим голосом, котрий міг би проводити хор і школу. Платня $45.00 і доходи. Голоситись письменно до уряду на адресу: R. O., P. O. Box 266, Johnstown, Pa. 97

ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, залізницях, цегальнях, дорогах, стайнях і т. п. Приходіть своїх приятелів. Schwartz's Agency, 38 Montgomery St., Jersey City, N. J.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ЛІКАР
DR. JOHN SMITH. JR.,
СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРГ
327 E. 17 St., New York, N. Y.
Офіс отворений від год. 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 4-ої пополудни.
Телефон: Stuyvesant 4493. 86—

EXTRA!!! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цікавої і інтересовної книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так женщин як і мущин в гарних позах. Пришлать за 2 центи марку. 95-97
THE AMOR NOVELTIES CO,
642 E. 14th Street, New York, N. Y.

МАРІЯ
КРУШИНСЬКА
АКУШЕРКА
І ФЕЛЬЧЕРКА
(Бувша настоятельна Положничого Інститута при шпитали у Варшаві).
Дає сумлїнну і скору услугу в кождім часї.
53 NEWARK AVE.,
JERSEY CITY, N. J.
2-ий поверх. Телеф. 4293

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАСНИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛЇ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСАУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИК. 47—
M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3 d St., St Louis, Mo.

З ПРИЧИНИ ВИЇЗДУ ДО ПРОДАЖИ:
РЕСТАВРАНТ В НЮ ЙОРКУ
з догідним місцем. Добрий бізнес для Русина або Поляка. 97-99
Близша відомість у: P. SCHWARZ, New York, N. Y.
62 Ave. B. (bet. 4th & 5th St's) Room 7.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА
МОЖНА НАБУТИ ЗА 20 ЦНТ. В КНИГАРНИ „СВОБОДИ". — ВЕЛИЧИНА ПОРТРЕТУ: 13x16 ЦАЛІВ. СЕЙ ПОРТРЕТ ПОВИНЕН НАХОДИТИ СЯ В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.
Замовленя шліть до:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З ДЖЕРЗИ СИТІ І ОКОЛИЦІ, ПОЗІР!
ТРЕТИЙ І ВЕЛИКИЙ
ПІКНІК
— УСТРОЮЮТЬ —
ТОВАРИСТВА:
„НАРОДНИЙ ДІМ" І МОЛОД. КЛЮБ ПОСТУПОВИЙ
В JERSEY CITY, N. J.
В СУБОТУ, ДНЯ 12. СЕРПНЯ (August) 1916.
в Floral Park, (бувший Kroebel's Park)
ANGELIQUE ST. & BOULEVARD, WEST HOBOKEN, N. J.
ПОЧАТОК О ГОД. 3-ій ПОПОЛУДНИ.
Вступ від особи 25 цнт.
Музика П. Келичави.
Всїх родимців місцевих і з околиці просить ся як найчисленнїйше прибути на сей пікнік. На сїм пікніку кождий буде міг забавити ся свобідно на сьвіжім воздусї. Музика першої класи. В парку є круголяни і всякі инші забави. Пиво, сода і другі напитки є сьвіжі.
За добру забаву і чесну обсаугу ручить
КОМІТЕТ.
З Джерзи Сіти треба брати Grove стрітнару до Hoboken а там пересїсти на горішну кару з написю Summit (Hackensack Plank-Road) і висїсти при Анґлїйске або Jane улиці. Можна також їхати Hudson карою до ніпця Hill а потім пересїсти на Summit (Hackensack Plank-Road) кару.

Портрет
Івана Франка
Щоби прийти в поміч тим товариствам, братствам і орґанізациям, які хочуть сьвятнкувати память Івана Франка концертами чи вечерками, видала „Свобода" портрет Івана Франка. Портрет є друкований на гарнім папери, величини 14x19 цалів, отже надасть ся зовсїм до прикраси концертових саль, читалень та инших товариських льокалів. Пожадним було би, щоби кожда українська родина завісила в своїй хатї портрет Франка, поряд портрету Шевченка, Хмельницького й инших визначних Українцїв.
Цїна портрету Франка дуже низка, бо виносить
лише 25 центів
і то вже з почтовою пересилкою.
Замовленя висилайте на адресу:
„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВП. ЛЮБИТЕЛІ І ЛЮБИТЕЛЬКИ СПІВУ!
Чи Ви уже набули ново видані Альбоми музичні українських пісень під нотами? Сї Альбоми є необхідними для кождого співака чи співачки а головно вони цінні для Пп. учителів співу. В сих Альбомах найдете найкращі українські пісні народні і концертові. Наклад сих альбомів невеликий, а цїна зовсїм низка. Напишіть на понизшу адресу по катальоґ. 97с
E. H. SMOLEN,
53 Lenox Ave., New York, N. Y.

Перед умитєм
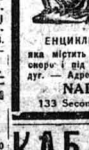
ВЕСНЯНКИ,
плями на лиці, прищі, лїшаї, і всяка нечистість на тїлї, знищують цїлковито і під ґарантією нїколи не вернуть не
По умитю
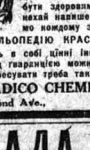
кільканадцять умитю сьвіжої краси крему „Амор". Цїна склоїка $2.00. THE AMOR NOVELTIES CO, 642 E. 14th Street, New York, N. Y. 95-97

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЕР котрий провадить інтерес з від кільких лїт, має на складі: годинники, перстені, шляпки обручки і всякі инші срібні, золоті і діяментові річи, котрі можете набути таньше у свого ни у других. За готівку і на сплату. В потребі приходіть на адресу:
Ф. В. Матилькевич
300 E. 5th St., New York, N. Y.

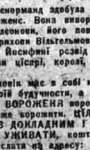

ХТО терпить на недугу ЖОЛУДКОВІ, РЕВМАТИЗМ, НЕРВОВЕ ОСЛАБЛЕНЄ, УТРАТУ СИЛ, МАС ПЛЯМИ, ВЕСНЯНКИ, ПРИЩІ, ЛИШАЇ, ВИКИДИ ШКІРНІ НА ЛИЦІ І ТІЛЇ, КОМУ ВИПАДАЄ або НЕ РОСТЕ ВОЛОСЄ, хто хоче бути здоровим і гарно виглядати, нехай напише до нас а ми пішлемо кождому зовсїм даромнашу
ЕНЦИКЛОПЕДІЮ КРАСИ І ЗДОРОВЯ,
яка містить в собі цїнні інформациї про те, як сперу і під ґаранцією можна позбутись тих недуг. — Адресувати треба так: 95-97
NADICO CHEMICAL CO.,
133 Second Ave., New York, N. Y

КАБАЛА КАРТ!!!
ЗНАНОЇ ВОРОЖКИ
ЛЄНОРМАНД З ПАРИЖА.
Ворожка Леноранд здобула собі сьвітову славу через сеє вороженє. Вона ворожила з карт цїсарови Франції, Наполеонови, його повоєнче, цїсля уладик; королеви Фридриховї Вікельгельм предсказала дїй смерти; цїсаревій Йосифинї розвід і смерть. Де славної ворожки ходили цїсарі, королї, князї, взагалї вождї, хто тоді жив.
Кожда чоловік має в собі шахта до сего, що хотїв би знати о своїй будучности, а се найлїпше переконати ся з КАРТ ДО ВОРОЖЕНЯ ворожки Леноранд. Кождий дуже легко може ворожити. ЦІЛИЙ КОМПЛЕТ ТАКИХ КАРТ, ВРАЗ З ДОКЛАДНИМ І ЗРОЗУМІЛИМ ПОУЧЕНЕМ, ЯК ЇХ УЖИВАТИ, коштує лиш одного доляра. Листи і гроші слати на адресу:
THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 E. 14 Street. New York, N. Y.

ХТО ЗАРІБКУ ШУКАЄ! Може заробити $25.00 тижнево, розповсюджуючи наші сьвітової слави вироби. Мусить уміти читати і писати по українськи і по польськи. Знати анґлійську мову не вимагаєсь: праця тілько 2 години денно. Голосить ся по інформації, залучаючи на відповідь 2 цт. марку: 94-05
D. WROBLEWSKI & CO.,
196 E. 4th Street, Dept. 50. New York, N. Y.

НОВІСТЬ! Чи ви вже бачили сей новомодний ножик? Мабуть — ні! Приглянїть ся на сей ножик, як він штудерно зроблений. Він має два ґнаргетні і одни прирад до отворюваня близших ніжа, одни корок-тягг, долїтце до вирутуваня шруб і одно шило. Всї ті прирядн отвирають ся і замикають ся автоматично, на спружинах. Ранцї сего ножика є мосьвні а окладники ґебанові. Сей ножик є дуже потрібний кождому чоловікови, бо він є так штудерно зроблений, що заступить вам ніжа 3ларадів які є необхідні в кождім домі. ЦІНА СЕГО НОЖИКА С ЛИШЕ $1.25. Тому, коли хочете користати з сего дуже спосібного ножика, то не відкладайте з дня на день, але ще цинї пришлять нам 25 ЦНТ. марками а решту доплатите при відібраню ножика. А єсли комин не є такий як тут описано і нам не сподобаєсь, то гроші вертаємо. 91-98

Замовленя шліть на адресу:
INTERNATIONAL SALES CO.,
1850 W. Erie Street, Chicago, Ill.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нині пише за ним. У нім є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, новомкі, театральні і ін.: ґрамофони, годинники, ґрипти, книжки до вислїду і богато инших цїкавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа.
46—
UKRAINSKA KNYHARNIA.
951 W. Erie St., Dept. II. Chicago, Ill.

ДОБРА НАГОДА!
Сими днями вийшов з фабрики нові годинники, за якими давно дуже вже питали і ми можемо було їх дістати, бо їх виробляємо в Европі, а якраз тепер американська фабрика годинників становила їх переробити. Сї годинники є дуже плоскі так, як два срібні доляри зложені разом, так вони суть за грубі. Вони є дуже сильні, мають чистий білий емель, дуже гарний циферблят і є добре виконані. Має чисту нікелову машинерію з 7 камінками. Ґарантовний на 20 лїт. Кождому одному поручаємо сей годинник, а певно подякує нам, бо ми постановили продавати через сей місяць тілько за половину цїни. Цїна сих годинників по инших шторах є по $5.00. У нас кождий один дістане його за $5.00 враз з золотим ланцушком. Не посилайте гроші, тілько вишлїть 25 цнт. в марках на пересилку, а гроші заплатите тоді, як листар доручить Вам годинник. Замовленя висилайте на адресу:
WATCH SUPPLY CO.,
1926 Huron St., Dept. 6, Chicago, Ill.

ЖАРТИ.

Осторожна служниця.

Господиня: Катерино, чи ти зліпила цементом ту миску, що вчера збила?

Служниця: Ні, пані; я взяла ґлицку з цементом тай збила її.

Танцюристка: — Кілько — кажете — вам лїт?

Танцюристка: — Я нїчого не кажу, але мав вже двайцять перший.

Танцюрист: — Що-ж задержало вас в лїтах?

Добра трутина.

— Чи та трутина на шурі добра? — питає чоловік купця.

— Ще й як добра, — відповідає купець. — Шурі летать до неї, як до меду. З цїлого села будуть збігати ся до вашої комори.

Нехотячи помилив ся.

Пійшов раз циган купати ся, та коли до купели хотїв збирати ся, показало ся, що нема камізельки — хтось вкрав. Шукав, шукав, але дарма.

Аж на другий рік пійшов знова купати ся. Приходить до купаню до дому і хвалить ся жінцї:

— Знаєш, жінко, що?

— Що таке?

— Моя камізелька знайшла ся.

— Де?

— Не вгадаєш. Я був помилив ся і вбрав її під сорочку.

Труба лїпша нїж жінка.

По двох днях гулящого житя чоловік приходить до дому, а жінка починає сварити на нього. Чоловік довго слухав, а вкінци відкиває ся:

— Знаєш, жінко, я думаю, що труба була би лїпша для мене.

Жінка: — Чому? Прецінь труба ще голоснійша нїж я.

Муж: — Так, але від труби можна наусток відкрутити...

Др. І. Спілінґер

Порада і оглядини ДАРОМ.

Застарілі хороби можна вилічити без ужитя затроєних ліварств при помочи електрики. Рідинок в богатих случаях, що давнійше вимагали операції, можна вилічити ся о много лучше тим самим способом, без тятя ножа. 79-

Маю таком машину, за помочию котрої можу бачити нутро людського тіла і пізнати причину хороби, а другою машиною можу впровадити струю електричну до тіла і вбити заразливі бактерії, які є причиною всіх недомагань. Та метода лічення є не тілько нешкідливою але і приємною для вацієнта.

Години офісові: від 9. рано до 12. пол., ві второк і пятницю від 9. рано до 9 вечер, а недїлю від 9 до 11 рано.

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при стації елевайтра 3-ої евен. і субвею.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАННЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 ЦНТ., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВИНАХІДЧИКИ!

Коли хочете дістати інформації в який спосіб ОСЯГНУТИ ЗАБЕЗПЕЧЕНЄ

ВАШИХ ВИНАХОДІВ,

то пишіть на понизшу адресу у своїй рідній мові а дістанете сейчас сошену пораду ТАКОЖ У ВАШІЙ МОВІ.

На жадане висилаємо даром книжочки з описами. 67г-

A. M. WILSON
311 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

НАЙБІЛЬШИЙ ЗАРОБОК!

ПОТРЕБУЄМО АГЕНТІВ

ДО ПРОДАЖИ ФАРМІВ, ЛОТІВ І ДОМІВ В МІСТІ, де купуючий робітник, одержить стану працю, а бізнесіста заложить добрий інтерес. Спосібними платимо від 20 до 50 дол. тижнево. Пишіть зараз по інформації до:

B. - LINCOLN CO.,
309 Broadway Room 210 New York, N. Y.

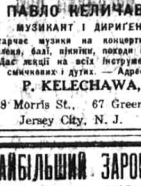

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙБІЛЬШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40-

Докотує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропускну при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучить почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG.
304 2nd Ave., між 18 і 19 ул.
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

C. M. КАУФМАН

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.

При лічению уживає електричних машин X-RAY. 79-

Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

ЯВНІ ФАКТИ ПРО ДІТИ

НЕ ЦІЛУЙТЕ ДІТИЙ В ГУБИ: СИМ МОЖЕТЕ ПЕРЕНЕСТИ НА НИХ НЕДУГУ.

З причини, що молодий діточий орґанізм є дуже податний на всякі заразливі недуги, примірна мати не буде ніколи цілувати губи своєї дитини, дбаї не позволить на се другим. Ніхто не знає, коли такий поцілунок може спричинити смерть дитини.

Щоби закоронити орґанізм дитини в силі і здоровю, стережіть дитину передусім від недуги, даючи їй Kepp's Baby's Friend медицину, коли лише зауважаєте легке перестудженє або коли дитина нервоить ся, має безсонність, запору, тяжкий відих, корчі жолудка, бігунку або коли дістає зубки.

Фляшочки 25 цнт. і 50 цнт. можна купити в кождій аптиці, а коли не дістанете ж в сусідстві, пришлить нам належність в марках, а ми вишлемо Вам сей лік відворотною почтою.

KEPP'S BABY'S FRIEND COMPANY,
York, Penna.

E. Robert Kepp

Правдивий виріб лиш з таким підписом.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!

„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"

Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.

Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЕЛЕКТРИЧНИЙ ПАСОК $2.95

$2.95

Се є той самий рід пасків за які лікарі жадають від $15.00 до $20.00. Помагають надзвичайно в хоробах: нервовім, ревматизму, серця, недостатности утроби, болях грудий, нирок, голови, недостаточного круженя крови, хрипки, хоробах міжочих і болями в боку. Вилікують ся сильних, змізнених, гальванічно електричних пасків вже розпродано по ціні від $15.00 до $20.00, але тепер пораз перший, знижую ціну на $2.95 ТІЛЬКИ і радиму Вам замовити собі один, скоро, ним европейська війна змусить мене підвисшити ціну. Подумайте о тім! Тілько $2.95 за мужеський або дамський, перший ляєн електричний пасок, пересилку (через парсел-пост) оплачуючи самі. Додатково даю до кождого паска, зовсім ДАРОМ МЕДИЧНУ КНИЖКУ яка містить цінні ПРИВАТНІ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ МУЖІВ І ЖІНОК. Гарно оправлена в французоке полотно. Вартість ПОНАД 1000 СТОРІН, 700 ІЛЮСТРАЦІЙ праз з КОЛЬОРОВАНИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ З ЖИТЯ, 200 порад в случаях недуг МУЩИН, ЖЕНЩИН і ДІТИЙ. Книжка, без злої не може обійти ся ані родина, ані молодий мущина або женщина, що думають з женичуй. Кожда особа повинна знати цілковиту правду полового житя. Тайна порада щодо відзискана житєвої сили в полових зносинах. Відповіди на питаня так, що би не потребуєте питати ся о се доктора. Познакомить Вас з тайною супружеського житя і научить Вас, ни оминуте бруда. Вже знаю 2.700.000 примірників сеї книжки видруковано для доданя. Не зволікайте, посилаючи замовленя за сею книжкою є дуже важна. Пришлеть 20 цнт. сповідаю НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ ТІЛЬКИ, або: $3.25 на обидва замовленя, книжку і електричний пасок. Адресуйте: 79-

A. P. OWENS, Dept. E.,
159 W. 145th St., New York, N. Y.

$10 ЗА НАУКУ ШОФЕРСТВА $10

Тепер платити більше, чому маєте бути невільником в чужім домі можете стати своїм босом і заробляти по $25 тижневої і висше. Наша школа має найлїпше і найбільше заосмотрене з сім обсягу в Америці. Се є одинока школа, в якій учать шоферства і реперовання на всяких новомодних автомобілях, як Chalmers, Buick, Cadillac, Hudson Super Six", 1916-1917 модель. Вчимо в українській мові. Також старшенько о посадах. Хвру і мешкане для позамісцевих. Гарантуємо студентам дальшим. Оглянте нашу школу і свої обійте.

ARENA AUTO SCHOOL, 228 W. 47th St.,
NEW YORK, N. Y.
Близко Бродвей. 80-

Безплатні інструкції механізму для шоферських студентів — се доказ користий, які дає наша школа.

Інструктор: в. Аскер.

Друкарня „Свободи"

виконує СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ,

ЯК:

ГИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛІ І КОНЦЕРТИ.
МАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУЛЕЦЬКІ і ВІЗИТОВІ.
КНИЖОЧКИ КОЛЕКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.
СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Да. Управини Відділів У. Н. Союза почини звератись зі всякими друками до друкарні „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР

JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 816, New York, N. Y.

Для убогих порада безплатно в своїм помешканю від 7-ої до 9-ої вечер, бюрко 3-ої евен. і стаття від 7-ої до 10-ої вечер. 52-

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ

для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свободи" по ціні 7 цнт. штука.

ЛІКИ МИКИТИ

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З молодого переробня Іван Франко. — Ціна 40 центів.

Замовляти і гроші посилайте до:

"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

НАЙБІЛЬША, НАЙСТАРША І НАЙЛУЧША ТОРГОВЛЯ ЛІКЕРАМИ В АМЕРИЦІ.

	ЦІНА ЗА ГАЛЬОН.		
Червона житнівка,	$2.00,	$2.50,	$3.00
Біла житнівка,	2.00,	2.50,	3.00
Рум (червоний)	2.00,	2.50,	3.00
Джін або боровічка	2.00,	2.50,	3.00
Кмінківка	2.00,	2.50,	3.00
Анижівка	2.00,	2.50,	3.00
Розолюс	2.00,	2.50,	3.00
Алькоголь	3.00,	3.50,	4.00
Вина, солодкі і квасні	1.00,	1.50,	2.00

Пишіть за повним цінником горілки, вин, підсолочуючих напоїв, і т. д. Ми платимо експрес або фрейт на замовленя в сумі $5 і більше. Друки до замовленя, коверти, стінні календарі, чарки і коротати дарон враз з замовленями.

Посилайте гроші через почтові переказни або у реґистрованих листах.

C. F. ZARUBA & CO.,
318 Third Ave., Pittsburgh, Pa.
(Dept. Sv.)

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИЙ КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВОЛОСЄ

відросте Вам назад через застосоване наукової методи.

ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН БЕЗПЛАТНО

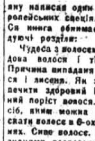

До лічення.

Чи Вам випадає волосє? Чи ви посивіли зі старости? Чи вони заниечищені і лиші? Чи маєте порпаї? Чи свербить Вас скіра? Чи Ви є лисі, чи доперва починаєте лисіти?

Коли Ви терпите котру з вишисаних недуг, то на зволіняйте, але старайтесь запобічи сему. І замовіть собі ілюстровану книжку в руській мові під заг.:

„ПРАВДА О ВОЛОСЮ".

яку написав один з европейських спеціялістів. Ся книга обнимає слідуючі розділи:

Чудеса з волосєм. Будова волося і тїмени. Причина випадани волося і висиня. Як забезпечити здоровий і гарний поріст волося. Спосіб, яким можна відзискати волосє з 6-ох тисячних. Сиве волосє. Борода. Пісьма з признаними вдоволяючі пацієнтів.

Третий тиждень.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Упевняємо Вас, що наш власний, дїйсно знаний: Кальькулярз заробіє випаданю волося, вищить перлі і усуне свербіньє скіри, змішане і спричинює новий поріст волося. За 10 центів срібних або почтових марок, ми Вам дозволимо дїйсну КАЛЬКУЛЯРЗ № 1 праз з висше згадаємо книжкою: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Витріть се оголошенє і вишліть до нас враз з своєю докладною адресою, залучаючи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77г-

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу вислати мені сейчас Вашу дозволену КАЛЬКУЛЯРУ № 1 і Вашу книжку: „Правда о волосю".

(Зотніть се до Вашого замовленя)

ВАЖНЕ ДЛЯ МУЩИН

Чи Ви є НЕРВОВІ?
Чи терпите на УПАДИ МОЛУ??
Чи втратилисьте або зачинаєте тратити МУЖЕСЬКУ СИЛУ??
Чи терпите на силу НЕРВОВУ НЕДУГУ??

В такім случаю не можете случайно мати лекарства.

Пришліть сейчас мінтерер з листом на $2.00 (два доляри) а отримаєте почтою 90 сильних — ELECTRON — таблетки, які Вас скоро вилікують з недуги. — Адресуй:

DOCTOR C. R. GRAF, 411 West 42d Avenue, New York, N. Y.

ПОМІЧ НЕДУЖИМ!

Аптека і медична лябораторія СВ. МИХАЇЛА

предкладає слідуючі ліки, які приносять певну поміч недужим.

УЗДОРОВЛЯЮЧІЙ ЗІЛЬНИЙ БАЛЬЗАМ СВ. МИХАЇЛА — найлїпше средство проти ревматизма, перестуди, нашаю, катару і болїв молудка. Проти нечистоти крови, внутрішних і вінерічних недуг.

Ціна: 1 бут. $1.00; 4 бут. $3.00.

ЖАДАЙТЕ НАШ ОБШИРНИЙ КАТАЛОЇ ЛІКІВ ВІД ВСЯКИХ НЕДУГ І ДОКЛАДНИЙ ОПИС УЗДОРОВЛЯЮЧОГО БАЛЬЗАМУ СВ. МИХАЇЛА

Листи і гроші посилайте на адресу:

St. Michael Medicine Co., Sv., Carlstadt, N. J.

МОЧЕВО-ПОЛОВИЙ ЛІК проти мущинських застарілих секретних недуг. Ціна: 1 бут. $3.00; 4 бут. $10.00

МУЖЕСЬКІ ШКІДЛИВІ ПРИВИЧКИ лічить ся нашим ліком. Ціна: 1 бут. $3.00; 4 бут. $5.00.

„ГЕРКУЛЕС" скріпляє і задержує здоровле, додає апетит, прибавляє сили і рогулює пров. — 1 бут. $2.00; 3 бут. $5.00.

„ЧИСТОТІЛЬ" мастить, лічить виходи шкіри, лиші і прищі. Ціна $2.00

„РЕВМАТИН". Найлїпше средство проти ревматизма, ослаблення тіла, рук і ніг. Усуває пухлину і загоєть болї. Ціна $2.00.

МАГІЧНИЙ КРЕМ ДЛЯ ЛИЦЯ. Усуває сліди віспи, прищі, пятна і веснянки; робить лице гладким, білим і вишиним. Тисячі мущин і женщин уживають цей крем з великим успіхом. Ціна 1 слоїк з мидлом $1.25

Пишіть нолисе, до мене є для Вас небажане. Се средство усуває скоро, певно і без болю. Ціна $1.00

„УСОРОС". Зволїнює випадане волося і збільшує поріст. Бутелька $2.00. 94г

Ціна: 1 бут. $1.00.

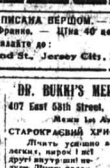

ОДИНОКА ШКОЛА АВТОМОБІЛЕВА, в якій учать після найновійшої методи у Вашій рідній мові. В четирох тижнях станете вправними механіками і будете могли перемутати автомобілем, направляти і обслуговатесь з механізмом ріжнородних машин. Се заняте є найбільше поплатне. Ціна за курс науки $75.00. Лайсенси заневнені. Наука в дни і вечерами. Голосіть ся або пишіть до: 88-

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES,
147 E. 40th St., New York
Інструктор: Павло Гульо.

ЗАГАЛЬНО ЗВІСНИЙ ЧЕРЕЗ 35 ЛІТ ДОКТОР МУЛІН, СПЕЦІЯЛІСТ З МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ.

Без згляду на рід недуги — у мене найдете щиру поміч. Розкажіть лише її перелік. Вилічу Вас — як Ваша недуга окажеть вилічимою. Ціни низькі — а успішне лічене гарантує моя довголітна практика. Поради безплатні. Години урядові: 9 до 8. В недїлї: 10 до 3. 92—

DOCTOR MULLIN,
409 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.
Офіс напроти почти.

$15 ЛЕКЦІЇ ЇЗДИ АВТОМОБІЛЕМ $15

NEW-YORK AUTO SCHOOL

Чому маєте ходити без праці або мало заробляти, коли можете мати легке і добре платне заняте, єсли за сьвітлим воздухом.

Ми вивчимо Вас на шофера і автомобілевого механіка протягом 3 тижнїв а день або вечерами і постараємось для Вас по умінченю курсу о добру роботу. Наша школа є першою і найлїпшою в тім краю, в якій учимо після найновійшої методи а не як другі. Властитель сеї школи є інспектором автомобілів, і тому він знає лїпше вчити як другі.

Прийдіть до нас ще нині, розмовитесь з своїм мовї: офіс отворений до 9-ої вечер. Лайсенс гарантується. 41-

Маємо дешеві мешкана для учеників з провінції.

NEW YORK AUTO SCHOOL,
302 E. 14th St., близько 2-ої Ave.,
New York City.

90 ДНІВ НА ПРОБУ

СЛАВНИЙ МАГНЕТИЧНИЙ ПЕРСТЕНЬ.

Ви, Ваша жена, брат, сестра і кождий чоловік повинен носити сей чудотворний магнетичний перстень, позаяк він помогає Вам в різних хоробах і недугах. Поможе Вам сейчас в болях ревматизму, костий, рамена, колен, очистить обіг крови, а також поможе на біль голови і в інші ревматичні хороби. Сей гарантований перстень є дуже гарний і вигадане, як є найлучшого золота. Магнетичний перстень приносить велику поміч тим людям і кождому богатство. Поможе Вам сейчас в болях ревматизму, костий, рамена, колен, очистить обіг крови, а також поможе на біль голови і в інші ревматичні хороби. Сей гарантований перстень є дуже гарний і вигадане, як є найлучшого золота. Магнетичний перстень приносить велику поміч тим людям і кождому богатство. Поможе Вам сейчас в болях ревматизму, костий, рамена, колен, очистить обіг крови, а також поможе на біль голови і в інші ревматичні хороби. Сей гарантований перстень є дуже гарний і вигадане, як є найлучшого золота. Магнетичний перстень приносить велику поміч тим людям і кождому богатство. Поможе Вам сейчас в болях ревматизму, костий, рамена, колен, очистить обіг крови, а також поможе на біль голови і в інші ревматичні хороби. Сей гарантований перстень є дуже гарний і вигадане, як є найлучшого золота.

Тяжко уживане чимиь машину рівнійшою в бігу і тому вона є однакою так на початку як і при кінци роботи.

Пишіть по штальоти:

Silent (8-7-6-3) або Standard (6-5-4-3) Модель.

L. C. SMITH & BROS. TYPEWRITER COMPANY

Фабрика і офіси: Syracuse, N. Y.

Філії у всіх більших містах.

311 Broadway NEW YORK CITY

Broad & Market Streets, NEWARK, N. J.

ВИНАХІДНИКИ!

КОЛИ МАЄТЕ ЯКІ ДОБРІ ВИНАХОДИ, ПРИШЛІТЬ ЇХ НАМ ДО ОПАТЕНТОВАНЯ.

БЕЗПЛАТНО УДІЛЯЄМО ПОРАДИ І ВКАЗІВКИ В СПРАВАХ ПАТЕНТОВИХ. — ДАРОМ ДІСТАНЕ КОЖДИЙ КНИЖОЧКУ п.о. ВИНАХОДИ ДОРОГА ДО ЩАСТЯ І БОГАЦТВА". — ГРОШІ ЗВЕРТАЄМО ПІСЛЯ УГОДИ НА ПИСЬМІ, НАКОЛИ ЦЕНТИ ЗІСТАЛИ ВІДКИНЕНІ. — ПОМАГАЄМО ВІДПРОДУВАТИ ОПАТЕНТОВАНІ ВИНАХОДИ. РУЧИМО ЗА ДИСКРЕЦІЮ ДО $10.000.

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES, 309 Sw. Broadway, New York, N. Y.